Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 203 (6. 094) 1986 йил 4 сентябрь, пайшанба. Баҳоси 3 тийин

Менинг беш йиллигим

КПСС XXVII СЪЕЗДИ

ЖАДАЛЛАШТИРИШ ОМИЛЛАРИ

М. ГРОНИН,

«Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси қуювчи-эритувчилар бригадаси бошлиғи, III ва II даражали Меҳнат Шуҳрати ордени кавалери, коммунистик меҳнат зарбдори.

— Бир группа ишчиларимиз касаба союзларининг туристик путевкаси билан Руминия Социалистик Республикасида бўлишди. У ердан қайтиб келишгач, қизиқ бир воқеани гапириб беришди. Улар туристик автобусда Бухарестнинг гавжум кўчаларидан бирида кетишаётган экан. Бир маҳал транспорт тирбанд бўлиб қолган жойга дуч келишибди. Маълум бўлишича, янги троллейбус йўли монтаж қилинаётганлиги муносабати билан йўлдаги ҳаракат қийинлашиб қолган экан. Заводимиз ишчилари автобус ойнасидан троллей сим ўралган барабанни кўришибди. Барабандаги ёзувни ўқиб, бир-бирларига қарашиб кулишибди — бизнинг маҳсулотимиз экан. Сабрлари чидамай гиддан —таржимондан автобусни тўхтатишни сўраб, монтажчилар олдига боришибди. Улардан совет маҳсулотининг сифати қандай, шикоятларингиз йўқми, деб сўрашибди. Румин монтажчилари эса, сифати аъло даражада, шикоятимиз йўқ, деб жавоб қилишибди.

Нимаям дердик, маҳсулотимиз ҳақида бундай сўзларни эшитиш кўнгилли. Ҳозир биз маҳсулотимизни мамлакатимизнинг барча бурчакларига, ўнлаб чет эл мамлакатларига юбораяпмиз.

Биз ҳозир ҳам ўз меҳнатимиз билан жонажон корхонамиз шуҳратини оширааяпмиз. Ҳар куни минглаб километр узунликдаги кабеллар, симлар ва катанкаларни ишлаб чиқариб, ўнлаб адресларга жўнатиш оғир, фахрли ишдир.

Лекин олдиндан шуни айтайликки, беш йиллик планни бажариш менга ва ўртоқларимга тобора қийин бўлиб боряпти. Тафсилотларга берилмай, буни шу факт билан тушунтириш мумкинки, мамлакат экономикасида 70-йилларда ва шу беш йиллик бошида юз берган турғунлик бизнинг корхонамиз фаолиятига ҳам таъсир кўрсатди. Мисол учун узоққа боришнинг ҳожати йўқ.

Бизнинг узлуксиз қуюв ва прокат линиямиздаги ишлаб чиқаришда тўхтаб қолиш бўлмайди. Эритиш печида кечасию-кундузи олов ловуллаб, қаъридан мис катанкаларини чиқариб туради. Унинг диаметри, оқими ўзгариши мумкин. Лекин мис «ип»нинг кети узилмайди. Қоида бўйича шундай бўлиши керак. Аслидачи?..

Бугун мен учинчи сменани тугатгач заводдан кетмадим. Парткомга иш билан бордим, касаба союз комитетида баъзи бир зарур масалаларни ҳал қилдим. Кейин эса яна цехимизга кирдим. Қарасам иш тўхтаб ётибди... Узлуксиз қуюв ва прокат линиясида бекор туриб қолиш ҳоллари биринчи марта юз бераётгани йўқ. Унинг сабаблари бир қарашда сезилмайди. Бу техник сиёсатдаги узоқни кўра билмаслик оқибатидир. Ҳамма иллат мана шунда.

Шуни дадил айтиш мумкинки, узлуксиз қуюв ва прокат линияси менинг бевосита иштирокимда туғилган. Мен заводда 1964 йилдан бери ишлайман. Чет элдан келтирилган узлуксиз қуюв ва прокат линиясини ўрнатиш келаси йилдан бошланган. Уни 1970 йилда тўла ишга туширдик.

Шуни айтиш керакки, бундай линиялар бизнинг мамлакатимизда эмас, балки чет элларда ҳам бармоқ билан санарли. У аъло даражада ишлаб, соатига 9 тоннага яқин юқори сифатли маҳсулот беради. Бу маҳсулотни ишлаб чиқариш бўйича бизнинг ишимиз СССР Бутуниттифоқ Халқ Хўжалиги Ютуқлари Виставкасининг медали билан тақдирланган.

Маълум вақт ўтгач линия тўхтайдиган бўлиб қолди. Линиянинг тез ейиладиган қисмларидан бўлган валиклари ва бошқа деталлари ишдан чиқа бошлади. Янги валикларни етказиб бериш Запорожьедаги корхоналардан бирига топширилди. Ана шунда бизнинг қийинчиликларимиз бошланди: Запорожье валикларининг пўлати линия юқори маромда ишлаётганда ишдан чиқа бошлади. Шундай ҳам бўлардики, битта-иккита бунт чиқарилгандан сўнг валик ишдан чиқарди. Битта валикни алмаштириш эса икки соатни талаб этарди. Бу деган сўз, бу вақт мобайнида 17—18 тонна маҳсулот берилмайди. Бундан ташқари валикларнинг усти тез ейилиши оқибатида катанкаларнинг сифатига ҳам путур етарди.

Хулоса аниқ эди. Валикларда ишлатиладиган пўлат таркибини тубдан ўзгартириш зарур эди. Лекин бу масала билан ҳеч ким шуғулланмайди. Ҳамон биз Запорожьедан нобоп валикларни олишда давом этяпмиз...

Яна бир масалани дарҳол ҳал этиш керак. Гап цехнинг ўзида моталоклар запасини юзага келтириш ҳақида бораяпти. Чунки бирон бир носозлик юзага келса ремонтчиларни узоқ кутишга тўғри келяпти. Бу яна бекор туриш дегани бўлади...

Заводнинг бош механиги йиғилишда бизнинг илтимосимизга жавобан, яқинда янги ремонт цехи қурилади, деб айтди. Ўшанда зарур деталлар проблемаси ҳал бўлади. Лекин бу қачон бўлади?

Муҳим масалаларни ҳал этишга дадил киришиш пайти келди. Узлуксиз қуюв ва прокат линияси ёнида эски прокат стани бор. У уруш йиллари ҳам ишлатилган. Эндиликда «оқсоқол»нинг ўрнини янги техника эгалласа бўларди. Чуки эски станнинг маҳсулот сифати ҳам, меҳнат унумдорлиги ҳам шу кун талабига жавоб бермайди. Лекин ҳозирча гап гапligича қоляпти. Бу масалаларни министрлик олдига дадил қўйиш керак.

Коллективимизнинг ишлашига халақит бераётган бошқа проблемалар ҳам бор. Масалан, бекор туриш, прогул, маъмурият рухсати билан отпускага чиқиш орқали иш вақтининг йўқолиши жуда кескинлик билан камаймоқда. Ўтган йили корхонада 99 киши меҳнат интизомини бузди. Жами 3368 киши-куни йўқотилди. Айни пайтда алоҳида ҳақ тўлаб, сменадан кейин иш ташкил этишга тўғри келяпти. Бу эса меҳнат шароитини ёмонлаштиришдан ташқари, иш ҳақи фондининг ортиқча сарфланишига олиб келади. Булар ҳаммаси ишлаб чиқариш етарли даражада самарали ташкил этилмаганлигини, партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари, маъмурият фаолиятида нуқсонлар борлигини кўрсатади.

Мен кўпинча бошқа цехлардаги дўстларим билан суҳбатлашаман. Завод ишчилари иш жойлари ёмон ёритилиши, металл кесувчи асбоблар йўқлиги, маиший шароит яхши эмаслиги ҳақида ҳақли равишда шикоят қилишади. Бу масалаларни мунтазам диққат марказда тутиш керак.

Корхонамизда кадрлар қўнимсизлиги ҳам юқори. Ёшлар ишлаб чиқаришга истар-истамай келишади. Бунинг сабаби зерикарли, оғир жисмоний меҳнат, қўл ишлари кўплигидир. Чунки асосий ишлаб чиқаришда ишчиларнинг 23,9 проценти, ёрдамчи ишлаб чиқаришда 42 проценти қўл ишлари билан банд. Қўлда бажариладиган ишларни механизациялаш ва автоматлаштириш бутун корхона коллективининг диққат-марказида бўлиши лозим.

Коллектив мукофотлашда ошкоралик йўқлигидан ҳам норози. Одамлар мукофотланади, лекин нима учун мукофотланганлигини ҳеч ким билмайди. Ўйлайманки, бундай ҳолларда маънавий омил йўқолади. Ахир инсон фақат пул деб яшамайдику.

Корхонамиз олдида турган масалалардан бир нечтаси ана шулардир. Биз уларни ҳал эта оламиз. Ҳамкасбларим М. Гайсин, В. Большаков, А. Григорьев, Ф. Шамсутдинов, А. Стрельцовларга разм солганимда буни мен янги куч билан ҳис этаман. Уларнинг ҳар бири ўз ишининг устаси, новатор, ижодкор. Биз янги вазифаларни ҳал этишга қодирмиз. Лекин уларни ҳамжиҳатликда, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, маъмурият билан ҳамкорликда ҳал этишимиз мумкин. Энг муҳими, мис оқими тўхтамаслиги керак. Жадаллаштириш йўли шуни тақозо этади.

М. Гронин мақоласини «Средазкабель» бирлашмаси партия комитети секретари А. Перишкин шарҳлайди:

Илғор ишчимиз М. Грониннинг танқидий фикрларига батамом қўшилиш керак. Коллективимизда бу кишининг фикр-мулоҳазалари юқори баҳоланади. Турғунлик вазияти корхонамизнинг ишлаб чиқариш фаолиятига таъсир кўрсатди. Лекин партия, хўжалик фаолиятидаги, омманинг психологияси ва кайфиятидаги юз бераётган ўзгаришлар 1983 йилда ва 1984 йилнинг биринчи ярмидаги бирлашманинг ёмон ишлаши оқибатларини бартараф этиш бўйича бутун фаолиятни бошлаб берди. Биз 1985 йилнинг ўзида аслида барча техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича давлат планини бажардик. Мана, январь-август ойларидаги иш натижалари қўлимизда турибди. Улар бизни қаноатлантиради. Лекин ҳали бу етарли эмас. Давр биздан ўзгача суръат ва сифатни тақозо этяпти.

Ҳозир биз бутун куч-ғайратимизни ишлаб чиқариш самарадорлигини, маҳсулот сифатини оширишга қаратяпмиз. Бизни яна кўпгина омиллар орқага суряпти. М. Гронин тўғри қайд этибди— бирлашмамизда ҳали фан-техника тараққиётини жадаллаштириш асосида экономикани интенсивлашнинг аниқ программаси ишлаб чиқилмаган. Бир қатор цехларни техник қайта қуроллантириш ва реконструкциялаш бўйича ишлар етарли кучайтирилмади. Яна битта вазифа— тажриба заводида, «Спутник» филиалида, «Пахтакабель» заводида ишлаб чиқариш қувватларини ошириш керак. Биз бу вазифаларни ҳал этишимиз мумкин. Лекин тезроқ бўлса яхши бўларди. Аммо ортиқча маъмуриятчилик, юқоридан ишимизга бўлар-бўлмасга аралашавериш, иқтисодий алоқаларнинг кўнгилдагидек эмаслиги қўлимизни боғлаяпти. Масалан, М. Гронин айтган вилкаларни олайлик. Уни тайёрлайдиган завод бизнинг министрлигимизга қарамайди. Яъни алоқаларимиз бевосита эмас. Биз маҳсулот сифатини яхшилаш борасида бу корхонага тўғридан-тўғри таъсир кўрсата олмаймиз. Тўғридан-тўғри алоқалар ўрнатиш ҳақида орзу қиламиз. Шундай бўлса қанчадан-қанча қоғоз ва вақтни тежаган бўлардик.

Ёки яна бир бошқа мисол. Иқтисодий мустақилликни ошириш тўғрисида қанчадан-қанча гап-сўз бўляпти. Аслида дуруст ўзгариш сезилмаяпти. Яқинда шундай воқеа юз берди. Икки корхона, уларни А ва Б деб атайлик, бизнинг маҳсулотимизни кенг ассортиментда олади. Б корхонаси реконструкция учун тўхтатилганди. У билан боғланиб, маҳсулотимиз ҳозирча зарур эмаслигини, омборлар ва корхона ҳовлиси тўлиб кетганлигини кўрдик. Табиийки, биз А корхонасини тўла ҳажмда ва муддатидан илгари маҳсулот билан таъминлашга қарор қилдик (бу ҳақда уларнинг ўзи илтимос қилишганди). Бундан мақсадимиз кейинроқ Б корхонасига маҳсулотни тўла етказиб беришдан иборат эди. Лекин бизнинг ташаббусимизни юқоридан жазолашди. Бизни маҳсулотни ўз вақтида етказиб бермасликда айблашди.

Ишимизда ҳали жиддий камчиликлар бор. Шуни дангал айтиш керакки, партком, цех бошланғич партия ташкилотлари, шунингдек хўжалик раҳбарларининг ташкилотчилик иши даражаси партия олдинга сурган вазифаларга жавоб бермайди. КПСС XXVII съезди қарорларида айтилганидек, биз ҳали коллективни ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга тўла жалб этолганимиз, маҳсулот сифатини яхшилашга қаратилган дадил чоралар кўрганимиз йўқ.

Бирлашмада экономикани фан-техника тараққиёти асосида интенсивлашнинг аниқ программаси ишлаб чиқилмаган. Бир қатор цехларни реконструкциялаш ва техник қайта қуриш бўйича ишлар етарли даражада актив фаоллик билан олиб борилмаяпти. Айни пайтда эса бизда бир неча минг сўмлик ўрнатилмаган ускуналар мавжуд. Янги станоклар, ускуналар очиқ жойда, синиқ яшчикларда ётибди. Бу буюмларнинг анчагина қисми чет эллардан сотиб олинган. Бундай шароитда бирлашманинг техник қайта қуролланиш ва янги техникани жорий этиш бўйича планлари бажарилмаслиги табиийдир.

Партия комитети завод коллективининг ташаббуси билан иш жойларини аттестациялаш ва рационаллаштириш бўйича суст бораётган ишларни ўз назоратига олди. Биринчи натижалар шуни кўрсатяптики, самарадорликни ошириш резервлари ҳар бир иш жойида бор.

Шу куннинг энг муҳим вазифаси моддий ва энергетика ресурсларини тежашдир. Ҳозир биз иқтисодий тежамкорлик бўйича мусобақанинг янги формаларини жорий этяпмиз. Наинки, мусобақанинг эски усуллари ҳозирги пайтда иқтисод ва тежамкорлик ҳаракатини етарли даражада рағбатлантира олмайди.

Қурилиш майдонларида

Сифатга эътибор

Сифат — қурувчи меҳнатининг кўзгуси. Шу боисдан 11-«Висотстрой» тресты 69-қурилиш бошқармасининг Александр Артёмов бошчилигидаги комплекс бригадаси ишчилари унумли ишлаш билан бирга иш сифатига катта эътибор беришяпти.

Улар шу кунларда Аҳмад Дониш кўчасида 240 ўринли ётоқхона биносини жадал қуришяпти. Ҳозир тўққиз қаватли бинонинг олтинчи қавати панеллари монтаж қилинмоқда. Бу иш звеноларга бўлиниб бажарилияпти. Звеноларга тажрибали мураббийлар — монтажчи Михаил Александров ва пайвандчи Саид Насриддинов етакчилик қилишяпти.

Звеноларга бўлиниб ишлаш иш сифатини яхшилаш имконини бермоқда. Чунки, бажарилган ишни аввал бригадир, кейин мастер пухта текширгач, қабул қилиб олишади.

— Бригада август ойи топшириғини муддатидан илгари ошириб бажарган эди. Ҳозир сентябрнинг иккинчи ярми ҳисобига ишлаяпти, — дейди 69-қурилиш бошқармаси бош инженери И. Я. Мясковецкий.

Замондошимиз

ЎРИНБОСАР

159-трестнинг 22-қурилиш бошқармасида Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор В. Какашинский етакчилик қилаётган қурувчилар бригадаси Юнусобод массивининг 19-кварталида бунёд этилаётган магазин қурилишини муддатидан илгари, Улуғ Октябрь революцияси нишонланадиган қутлуғ санагача топшириш ниятида астойдил меҳнат қилишмоқда. Бу магазиннинг тез фурсатда ишга туширилиши кун сайин чирой очиб, тобора кўркамлашаётган Юнусобод массиви истиқоматчиларига Улуғ айём арафасида катта туҳфа бўлади.

КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномасига амалий иш билан жавоб беришга азму-қарор қилган бинокорлар кундалик топшириқларни бир ярим-икки ҳисса ортиғи билан адо этмоқдалар. Бригада аъзолари ўртасида қизғин тус олган ўзаро социалистик мусобақада ёш бинокор Турсунбой Исматов байроқдорлик қилмоқда. У зарбдорона ишлаш билан бирга айни пайтда меҳнат отпускасида бўлган бригадир ўрнини билдирмаяпти. Турсунбой ўзининг ҳалол меҳнати, қурилиш майдонидаги жонбозлиги ва ташаббускорлиги билан шундай юксак ишончга сазовор бўлди. Ёш бинокор кундалик иш жараёнида ҳам касбдошлари билан аҳилликда зиммаларига топширилган вазифани кутилганидан зиёда қилиб бажаришга одатланган. Шу боисдан бригадир ҳам, бошқарманинг бошқа масъул ходимлари ҳам у ишлаётган участкадан доимо кўнгиллари тўқ. Тажрибали бригадир ўзига муносиб ўринбосар етишиб келаётганидан мамнун. Ёш қурувчи эса муаззам шаҳримиз кўркига кўрк бўлаётган шинам ва пурвиқор бинолар бунёд этишда ўзининг ҳам камтарона улуши борлигидан беҳад шод.

СУРАТДА: Турсунбой Исматов.

Т. Каримов фотоси.

УЛУҒ ОКТЯБРЬ ШАРАФИГА

Шаҳримиздаги «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасида аъло сифатли маҳсулот тайёрловчи яна бир янги технологик поток ишга туширилди. Корхонанинг 2-тикув фабрикасидаги Валентина Кочергина бошчилик қилаётган бригада аъзолари ана шу потокка хизмат кўрсатишмоқда. Бу ерда турли моделдаги спорт костюмлари тайёрланади.

Аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш биринчи навбатда тикувчи мотористкаларнинг малакасига боғлиқ. Бригаданинг Л. Семенова, М. Ёдгорова, Г. Тошпўлатова, Н. Шевченко, Г. Шайхутдинова сингари тикувчилари бу борада ўзларининг юксак маҳоратларини намойиш этишмоқда. Бу илғорлар ойлик планларини ҳамиша ортиғи билан адо этишади. Уларнинг мақсади Улуғ Октябрнинг 69 йиллиги нишонланадиган кунгача шахсий план-топшириқларни муддатидан илгари адо этишдир. Бригада коллективи ўтган етти ой мобайнида пландан ташқари бир мингдан ортиқ трикотаж буюмларини тайёрлашга муваффақ бўлди.

Бригадада маҳсулот сифатига алоҳида эътибор берилялти. Пландаги 82 процент ўрнига 86 процент маҳсулот биринчи сортларга топширилмоқда.

Йил бошидан бери корхонада 11 та ана шундай янги технологик поток ишга туширилди. Ўтган ойлар давомида бирлашмада ишлаб чиқарилган барча маҳсулотларнинг 13,4 проценти янги техникалар ёрдамида тайёрланди.

ЯНГИ ТЕХНОЛОГИЯ

Тошкент автомобиль транспорти ва йўллар институтининг олимлари асфальт бетоннинг пишиқлиги ва иссиққа бардошлилигини оширувчи янги усулни ишлаб чиқдилар. Улар шу қурилиш материали тайёрлашда ишлатиладиган минерал қоришмага олтингугурт билан ишлов беришни таклиф қилдилар.

Ҳозирга қадар асфальт тротуарлар машаққатли метод билан қилиниб келарди: олисдан асфальт қоришмаси ташиб келтирилади, у оғир шибба ғалтак билан зичлаштирилади. Бундан ташқари, кузда ёки қишда бундай қоплама ётқизиш тавсия этилмайди — қоплама зарур пишиқликка эга бўлолмайди.

Институт олимлари қумли ва майда дона аралашмаларга олтингугурт билан ишлов бериш ва уларни пресс остида зичлаштириш технологиясини ишлаб чиқдилар. Ҳосил қилинган плиталар механизмлар воситасида ётқизиш учун қулай. Улардан территорияларни ободонлаштиришдагина эмас, шу билан бирга чорвачилик бинолари бостирмаси ўрнида ҳам фойдаланиш мумкин.

«ЕР ПЛАНЕТАСИНИ САҚЛАБ ҚОЛАМИЗ!»

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат кутубхонасида очилган кўргазмага шу сўзлар шиор қилиб олинган. Кўргазма халқаро Тинчлик йилига бағишланди. Унинг экспозициясида мамлакатимиздаги катта-катта йигирмата нашриётнинг мингга яқин томлари, шунингдек чет элларда нашр қилинган китоблар бор.

Кўргазма «Тинчликсеварлик сиёсати», «Ҳеч нарса унутилган эмас», «Ҳамиша бирга», «Европа, ким билан биргасан?», «Ҳаёт ва тинчликка қарши», «Тинчлик бўлган ерда ҳаёт бор» деган олтита тематик бўлимдан иборат. Бу ерда таниқли совет публицистларининг китоблари билан бирга СССРнинг тинчликсевар сиёсати тўғрисида ҳикоя қилувчи, империализмни фош этувчи архив ҳужжатлари, фотоматериаллар ҳам кўрсатилмоқда.

ЛЕНИНГРАДДА ТАНАФФУС

Маълумки, совет гроссмейстерлари Гарри Каспаров ва Анатолий Карпов реванш матчининг иккинчи қисмини 3-сентябрь куни Ленинградда бошлашлари керак эди. А. Карповнинг иккинчи марта танаффусдан фойдаланиши туфайли 13-партия 5 сентябрда ўйналадиган бўлди. Ҳисоб ўзгаргани йўқ. 6,5:5,5 ҳисобида Г. Каспаров ҳамон олдинда бормоқда.

ҚУЁШ БАТАРЕЯСИ

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси илмий приборсозлик марказий лойиҳа-конструкторлик ва технология бюросининг мутахассислари ишлаб чиққан қуёш батареяси чўпонлар, геологлар, сайёҳларга аталган. Унинг қуввати транзисторли радиоприёмник ёки магнитофонга ҳам етади.

Батарея қуввати 200 ватт ва ундан ошадиган қуёш электр станциясининг комплектловчи бўғини бўлиб хизмат қилади. Шу йил Қирғизистон кончилик-металлургия комбинатида шундай қурилмалар кўплаб ишлаб чиқарила бошлайди.

(ЎзТАГ).

ТАСС ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ БУДАПЕШТ. Ҳозирги беш йиллик Венгриянинг «Махарт» кема қатнов жамияти учун янги босқич бўлиб қолади. Бу даврда корхона ўзининг сузувчи транспорт воситалари паркини анча янгилашни режалаштирмоқда. Венгрия атрофида денгиз ва океанлар бўлмаса ҳам, мамлакат халқ хўжалигининг энг муҳим юкларини ташишда «Махарт»нинг роли доимо ошиб бормоқда. Ҳозир деярли барча қитъалардаги буюртмачиларга аталган ва денгиз орқали ташиладиган венгер экспорт молларининг 10—15 процентини «Махарт» кемалари элтиб бермоқда. Ҳозирги вақтда ВХРнинг денгиз флотилиясида жами 100 минг тонна юк таший оладиган 20 та кема бор. Совет Иттифоқи билан ҳамкорлик Венгрия денгиз кемачилигини ривожлантиришда кўп жиҳатдан кўмаклашмоқда. «Махарт» жамиятининг кўпгина кемалари совет корхоналарида ясаб берилган.

◆ БЕРЛИН. Франкфурт-Одер яқинидаги «Глюклихе цукунфт» боғдорчилик хўжалигининг ерлари ГДР ва СССР олимлари биргаликда яратган янги теплицанинг синов майдончаси бўлиб қолди. Унинг иши электроника ёрдамида назорат қилинади: махсус жиҳозланган бинога жажжи ЭҲМ ўрнатилган, операторлар эса дисплейларда ишлайдилар.

Бу теплица комплекси шу йилнинг апрелида ишга туширилди, деб ҳикоя қилади боғдорчилик хўжалигининг раиси Герберт Мрахац. Уни аграр ишлаб чиқаришни комплекс интенсивлаш соҳасида ишлаётган СССР ва ГДР инженерлари яратганлар. Теплицанинг металл элементларини ишлаб чиқариш СССРда йўлга қўйилган. Иссиқ ва совуққа чидамли девор ва том эса ГДРда тайёрланди. Ташқи ҳароратларнинг ўзгаришларига унчалик парво қилмайдиган теплица барпо этилди.

СССР ва ГДР мутахассисларининг биргаликдаги меҳнати фойдали бўлиб чиққанлиги кўриниб турибди. Янги комплекс ишлатила бошлаганига эндигина ярим йил тўлган бўлсада, унинг ходимлари ҳозирнинг ўзидаёқ ҳар квадрат метр майдондан 18—20 килограмм помидор ва 35 — 40 килограмм бодринг олмоқдалар. Бу — мамлакатдаги ўртача натижалардан тахминан 1,5 баравар юқоридир.

ТОКИО. АҚШнинг еттинчи флоти Корея бўғози районига тинч давр учун жуда катта ҳарбий-денгиз эскадрасини келтириб қўйди.

Куни кеча АҚШнинг яна еттита кемаси Япон денгизига кираверишдаги Сасебо портига етиб келди. Энди бу ерга 11 та кема, шу жумладан модернизацияланган «Нью Жерси» линкори тўпланди. Бу ерга етиб келган эскадра «Карл Винсон» атом авианосеци бошчилигидаги ҳарбий-денгиз группаси таркибига киради. 30 тага яқин кема. — авианосецлар, линкор, ракета крейсерлари ва атом сув ости кемаларидан иборат армада Япон денгизида сентябрь ойида кенг миқёсли машқлар ўтказади. Япония матбуоти бу машқларни Совет Иттифоқи соҳиллари яқинида кучларнинг ошкора иғвогарлик намойиши деб баҳолади. «Нью Жерси» линкори жанговар группаси ихтиёрида қанотли «Томагавк» ракеталарини учирадиган 70 та қурилма бор, бу ракеталар ядро қуроли ташишга мослаштирилган.

Япония соҳиллари ёнида АҚШ армадасининг пайдо бўлиши яқинда АҚШ ҳарбий-денгиз кучлари министри Аляска штатининг Анкориж шаҳрида эълон қилган АҚШ янги ҳарбий-денгиз стратегияси рўёбга чиқарила бошланганлигидан дарак беради. Бу стратегия АҚШ флотини Тинч океаннинг шимоли-ғарбий районларига олиб бориб қўйиш ва оширилган тарзда марказлаштиришни кўзда тутади.

Япония жамоатчилиги АҚШнинг мамлакатдаги ҳарбий-денгиз кучлари кўпайтирилаётганини ташвишланиб кузатиб турибди.

КПСС XXVII съезди қарорлари — ҳаётга!

Партия турмуши: бошланғич партия ташкилотлари йўқламаси

ҚАЙТА ҚУРИШ ЙЎЛИДАН

Бу корхона бўлимларида бўлсангиз, у биргина Тошкент ёки республика эмас, балки бутун Совет Иттифоқидаги корхоналар билан нақадар омухта эканлигини, бири иккинчисига сув билан ҳаводек зарурлигини билиб оласиз. Биргина 20-бўлимнинг ўзида ҳозир Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводи учун автоматик қолиплаш линияси, «Львовсельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси учун автоматик юк тушириш, Тула комбайн заводи учун янги автоматлар, агрегат заводи учун тўртта ярим автомат тайёрланмоқда. Назаров қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводида эса улар кўмагида яқинда тўртта автомат жорий этилади. Буларнинг ҳаммаси меҳнат унумдорлигини ва иш сифатини ошириш, хомашё ва материалларни тежаш имконини беради.

Хўш, бўлимда фан-техника тараққиёти ютуқларини жорий этишни жадаллаштиришга коммунистлар қандай ҳисса қўшишяпти. Шу бўлимнинг ностандарт дастгоҳлар бош конструктори, корхона партия комитети секретарининг ўринбосари Владимир Георгиевич Августинович шундай ҳикоя қилади:

— Ҳозир корхонамиз қайта қуришнинг мураккаб жараёнини бошдан кечиряпти. Уни биргина сўз билан ифодалаш қийин. Бутун гап оғизда эмас, амалда қайта қуриш ҳақида, реал ўзгаришлар, ютуқларга эришишда. Партиямиз XXVII съезди ҳамма нарсани ўз номи билан аташ, ҳалақит бераётган барча нарсаларга баралла қарши курашишга даъват этди. Қуйида бўлаётган ташаббусларга кенг йўл очиб бериш, меҳнат коллективлари куч-ғайратини партия илгари сурган вазифаларни адо этишга йўналтириш биз учун энг муҳимдир.

Ҳа, корхона қайта қуриш жараёнини бошдан кечиряпти. Партия комитети учун ҳозир энг муҳими — таркиб топган эскича фикрлашдан воз кечиш, кишилар онгига қайта қуриш моҳиятини чуқур сингдириш, янги проблемаларни аниқ тасаввур этишдан иборатдир. Бирлашма партия комитети, цех партия ташкилотларининг ҳозирги энг бош вазифаси коммунистларга, барча меҳнатчиларга партия XXVII съезди ғояларини уларнинг эътиқодига, ҳар бир кишининг ҳаракат қўлланмасига айлантиришдан иборат!

Бирлашма коммунистлари, оддий меҳнатчилари билан суҳбатлар шуни кўрсатдики, улар съезд қарорларини амалга ошириш йўлида изчил ишлашга интилмоқдалар. Кўпгина участкаларда ҳақиқатан ишчанлик кайфияти, талабчанлик вазияти ҳукм сураяпти.

— Ҳозир сўздан амалий ишга ўтиш вақти келди, — дейди бирлашма партия комитетининг секретари Алишер Абдураҳмонов. — Биз учун шу кунларда энг муҳими ишларни қайта қуриш жараёнини оғиздагина эмас, балки амалда рўёбга чиқариш. Шунинг учун ҳам партия комитети иш услубидан мавҳум, умумий тарздаги гапларга чек қўйиш тобора мустаҳкам ўрин олаяпти. Коммунистларнинг ҳисоботлари тингланаётганда ҳам, ҳисобот-сайлов йиғилишларида ҳам, қўйингчи, қандай муаммолар ҳақида гап бормасин, конкретликка, қўйилган муаммоларни ҳал этиш йўлларини излашга интиляпмиз.

Шуни хулоса айтмоқчиманки, агар ишимизда танқид ва ўз-ўзини танқид, эришилган муваффақиятлардан кифояланмаслик кучли бўлганида, бутун бирлашмамиз эришган ютуқлар бундан ҳам қувончли бўларди. Биз истиқбол режаларини белгилаганимизда ҳеч қачон эришилган ютуқлар билан кифояланмаслик зарурлигини ҳар бир коммунист, меҳнатчи онгига сингдираяпмиз.

Партком секретари, цех партия ташкилотларининг етакчиларининг сўзларидан ҳали кўп нарса қоғоздалиги, белгиланган тадбирлар, қабул қилинган қарорларни тўла амалга ошириш учун бу ерда катта ташкилотчилик ишлари олиб бориш зарурлиги кўриниб турибди.

Хўжалик фаолиятига партиявий раҳбарлик корхона партия комитети ва цех партия ташкилотларининг бош вазифасидир. Тўғри, ўн биринчи беш йилликда коллективнинг бир маромда иш олиб бориши план топшириқлари ва социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилишини таъминлади. Ўн иккинчи беш йилликда ва унинг тўнғич йилида корхона партия ташкилоти олдида жадаллаштиришга эришишдек муҳим ва масъулиятли вазифа турибди.

Хўш, бунинг учун нима қилиш керак? Партия комитети барча хўжалик раҳбарлари, жамоат ташкилотлари, қолаверса, ўз иш услубини қайта қуриши лозим. Ҳолбуки, баъзи масалалар меҳнат коллективларидан ажралган ҳолда ҳал этиляпти. Шунинг учун ҳам партия комитети меҳнат коллективлари билан алоқани мустаҳкамлаш мақсадида ҳар ҳафтада бўлим, бригада коллективлари олдида турган вазифаларни конкрет тушунтириш, ҳар бир коммунист-раҳбарнинг ҳозирги талабларни ва ўз вазифаларини қандай бажараётганликлари тўғрисидаги ҳисоботларни тинглаб боришга интилмоқда. Бунда айниқса, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш бўйича топшириқларнинг бажарилишини ташкилий ва идеологик жиҳатдан таъминлаш бўйича хизмат бўлимлари раҳбарларининг ҳисоботларини тинглаб боришга эътибор кучайтириляпти.

Масалан, партия комитети ўз вақтида касаба союз комитети раиси, коммунист А. Рябченконинг ҳисоботини тинглади.

Ёки кадрлар қўнимсизлиги масаласини олиб кўрайлик. Тўғри, корхонада кўпчилик ходимлар кўп йиллардан буён муқим ишлаб келишаяпти. Ўтган йили кадрлар қўнимсизлиги 17 процентдан 8,2 процентга камайди. Бу эса ҳали бу борадаги ишларни янада кучайтириш зарурлигини кўрсатиб турибди. Кадрлар қўнимсизлиги кўпроқ малакаси, зарур билими бўлмаган ёшлар орасида учрамоқда. Бунинг сабаби ходимларнинг ишчанлик ва ахлоқий сифатлари етарлича текширилмасдан ишга қабул қилинаётганидир. Агар шундай қилинганида эди, кадрлар қўнимсизлигини яна 2—3 процент қисқартириш мумкин бўларди.

Бирлашма партия комитети коммунист-раҳбарларнинг ҳисоботларини тинглаб бораяпти, дедик. Партия Комитети бу борада айниқса цех партия ташкилотларига талабчанликни оширишга интилаяпти. Масалан, ўз вақтида иқтисодий хизмат бўлими партия ташкилотининг секретари Г. Цедик, маъмурий-хўжалик бўлими цех партия ташкилотининг секретари В. Кальмиковларнинг ишларидаги жиддий нуқсонлар кўрсатиб ўтилди. «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитети фақат бу цех партия ташкилотларидагина эмас, балки цех партия ташкилотларида Устав талабларига қатъий риоя қилиш, партиявий раҳбарлик савиясини ошириш, партия йиғилишларида мунтазам равишда етилган ва жиддий масалаларни муҳокама этиб бориш, кадрлар сиёсатини тубдан яхшилаш юзасидан қатъий талаблар қўймоқда.

Дарвоқе, биз қандай қарор қабул қилмайлик, қандай вазифалар қўймайлик, уни кишилар амалга оширади. Шунинг учун кадрлар билан ишлаш, уларни танлаш, тарбиялаш ва жой-жойига қўйиш бирлашма партия комитети ва цех партия ташкилотларининг асосий вазифасидир.

Партия комитети иш услубидан қайта қуришга хос бўлган— ишга янгича ёндошиш, ўтказилаётган партия йиғилишларини ишлаб чиқариш ёки техникавий кенгаш шаклидан ҳақиқий тарбия, сабоқ мактабларига айлантириш, қатъият ва дадиллик, ошкоралик мустаҳкам ўрин олиб бориши лозим. Ишга ана шундай ёндошиш самаралари Ҳ. Жалилов, А. Рўзиматов етакчилик қилаётган цех партия ташкилотлари, пропагандистлардан Т. Лисина, Л. Абрамов, сиёсий ахборотчилардан Н. Костяев, Ю. Кошев ва бошқа кўпгина активистлар фаолиятида яққол кўриниб турибди.

Ҳ. ИКРОМОВ.

Ишга тушириладиган объектларда

МОТОР ЗАВОДИ ИШНИ ЖАДАЛЛАШТИРМОҚДА

Тошкент мотор заводи маркаси қўйилган двигателларга биринчи сифат категорияси берилди. Йил бошидан буён сифат ҳақида биронта ҳам эътироз олинмади.

Асосий янгиликлардан бири бош корхона— Минск мотор заводидан олинаётган деталларнинг камайтирилганлигидир. Мотор учун керакли уч юз хил деталдан 132 хили ҳозир Тошкентнинг ўзида тайёрланмоқда.

Тошкент мотор заводи қурилиши Чирчиқнинг ўнг соҳилидан бошланди. Бу ерда 27 минг квадрат метр саҳнли ишлаб чиқариш корпуслари барпо этилди. Уларда ўзига хос синов майдони жойлашди. Мустаҳкам ишлаб чиқариш базаси вужудга келтирилди ва бу ерда ҳозир кам туркумли моторлар ишлаб чиқарилмоқда. Вазифа — ёш коллективни «пишиқтиришдан» иборат. Чунки бу коллектив кейинчалик пахта териш машиналари учун 80 ва 100 от кучи қувватли моторлар ишлаб чиқаришга ўтади. Технология занжирида механика-йиғув, штамповкалаш —пайвандлаш ҳамда асбобсозлик цехлари бор. Бу цехларда ҳозирнинг ўзидаёқ рақамли программа билан бошқариладиган 70 та станок, 15 га яқин металлга ишлов берувчи марказ ўрнатилди. Тўғри, бу машина-ускуналарининг ярим қувватидан ҳам фойдаланилаётгани йўқ. Киров номли Витебск станоксозлик заводида тайёрланган бир дона ишлов бериш марказининг ўзи 100 минг сўмга тушди. Бундай ускуналарнинг бекор туриши мутлақо йўл қўйиб бўлмайдиган ҳашаматдир. Хўш, нега бундай бўляпти! Бунинг сабабларидан бири машина-ускуналарнинг мукаммал эмаслигидир. Аслини олганда, у маънавий жиҳатдан эскириб қолган. Ҳарорат режими сал ўзгариши билан электрон блоклар ишдан чиқиб қолмоқда. Ундаги 15 минг контактдан биттаси ишдан чиқса ҳам, станок узоқ вақт тўхтаб қолади.

Иккинчи сабаби— рақамли программа билан бошқариладиган станокларга қараб турадиган ва созлайдиган малакали мутахассисларнинг етишмаслигидир.

Корхонани оталиққа олган «Минск трактор заводи» бирлашмаси ҳамда Трактор ва қишлоқ хўжалиги машинасозлиги министрлиги яхши ёрдам кўрсатишмаяпти. Маҳсулотлар жуда қийинчилик билан етказиб берилмоқда. Машина-ускуналар ва асбоблар ўрнига йиғиш учун тайёр деталлар юборилмоқда. Айрим раҳбарларга бундай аҳвол маъқул тушиши мумкин эди, чунки ташвиш камроқ бўлади. Лекин мотор заводидагилар оталиқ ташкилотларнинг бу муносабати ишчилар маҳоратини ошириш, ишлаб чиқариш потенциалини юксалтириш йўлида ғов бўлишини тушунадилар.

Мотор заводининг ўнг соҳилидаги қисми асосий комплекс ҳисобланади. Биргина механика-йиғув цехи 23 минг квадрат метр жойни эгаллаган. Бу фақат унинг биринчи навбати. Графикка мувофиқ, учинчи кварталда ҳозироқ етказиб берилган автомат линияни монтаж қилишни бошлаб юбориш керак. Лекин монтаж майдончасидаги сукунатга қараганда, бу муддат ҳам хавф остида.

Бош пудратчи «Промстрой» тресги 500 киши ўрнига ҳар куни 100 кишини ажратаётганлиги ҳам ажабланарлидир. Бўм-бўш ишлаб чиқариш корпусида бажариладиган ишлар ошиб-тошиб ётибди: полларни қуриб битказиш керак, пардозлаш ишларининг ярми бажарилгани йўқ, вентиляция монтаж қилинмаган.

Харьковдаги «Гидротрактор-сельхозмаш» лойиҳачиларининг режасига кўра, Тошкент мотор заводи энг замонавий талабларга жавоб бермоғи керак. Буюртмачилар ва қурувчиларнинг айтишларича, ҳақиқатан ҳам лойиҳа чакки эмас. Уни қайта тузишга тўғри ҳам келмаяпти. Лойиҳа бош инженери Николай Романович Стоборев юз бераётган муаммоларни тез ва малакали ҳал қилмоқда. Хуллас, фақат материаллар ва ишчилар етишмаслиги сабаблигина иш суръати ошмаяпти.

Тўғри, ўнг соҳилдаги бошқа объектларда —алюмин қуйилмалар цехида, маъмурий корпусда, омборлар блокида иш яхши кетяпти. Бироқ механика-йиғув комплекси — Тошкент мотор заводининг юрагидир. Корхона лойиҳадаги қувватни қанчалик тез ўзлаштириши шу комплекснинг ишга туширилишига боғлиқ.

1988 йилда завод планлаштирилган кўрсаткичларга эришмоғи керак. Ҳамма маҳсулот Чирчиқнинг ўнг соҳилида ишлаб чиқарилади.

Чап соҳилидаги комплексчи! У эса экспериментал базага айланади. Бу ерда халқ хўжалигининг кўпгина тармоқларида қўлланиш мумкин бўлган кам серияли моторлар тайёрланади, оммавий равишда ишлаб чиқариладиган моторлар айни шу ерда такомиллаштирилиб, унинг янги модификациялари тайёрланади. Шу билан бирга ностандарт ускуналар ишлаб чиқариш йўлга қўйилади.

Корхона тўла ишга тушириладиган вақтгача яна кўп проблемаларни ҳал этиш керак. Булардан энг муҳими — коллективни малакали кадрлар билан тўлдиришдир.

Мотор заводи йўлланмаси билан юз нафардан ортиқ йигит ва қиз Владимир Трактор заводига стажировкага кетди. Уларнинг кўпи у ерда рақамли программа билан бошқариладиган станокларда ишлашни ўрганмоқда. Бошқа бир группа Минск шаҳрига жўнашга тайёрланмоқда. Тошкентдаги бошқа ҳунар-техника билим юртлари, шунингдек Политехника институтлари билан ҳам шартнома тузилди. Институтлар корхонага инженерларни юборишлари керак.

Мотор заводи ишламоқда ва қурилмоқда. Республика асосий қурилиш объектларидан биридаги кўп сонли бинокорлар коллективларининг бир маромда меҳнат қилиши, уюшқоқлиги кўп марта намуна қилиб кўрсатилди. Бугунги кундаги энг муҳим вазифа —юз бераётган нуқсонлар ва узилишларни тугатиб, жадаллаштиришга эришишдан, қўлдан бой берилган вақтнинг ўрнини қоплашдан иборат. Тошкент мотор заводи бутун ишлаб чиқариш комплексини фақат шу йўл билан белгиланган муддатда ишга тушириш мумкин.

Л. ЛЕВИН,
(ЎзТАГ мухбири).

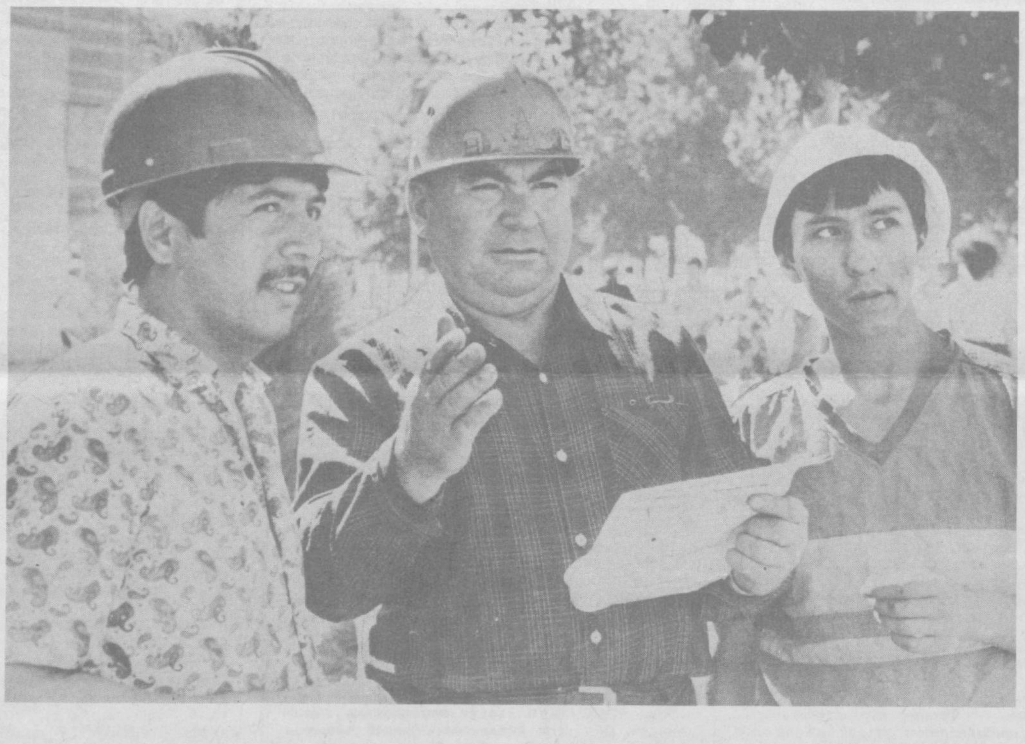

Чилонзор район электр тармоқларида 25 йилдан буён ишлаб келаётган Қодир Мажидов энг яхши электр монтёр ҳисобланади. У шогирдликдан бригадирликкача кўтарилди. Бу йиллар мобайнида у кўплаб шогирдлар тайёрлади.

СУРАТДА: Қ. Мажидов бригада аъзолари Р. Турсунов ва И. Дадабоевга навбатдаги вазифаларни тушунтирмоқда.

Р. Шарипов фотоси.

«Ўроқ ва Болға» иттифоқига садоқат

ДЕҲҚОН БУЮРТМАСИ

Заводимизнинг ташкил этилганига ярим асрдан кўпроқ вақт бўлди. У ўттизинчи йилларнинг бошида қишлоқ хўжалиги техникасини ремонт қиладиган кичик устахона асосида ташкил этилган. Шундан бери ўтган вақт мобайнида коллектив қишлоқ эҳтиёжлари учун маҳсулот ишлаб чиқариб келяпти. Дастлаб бу ерда от тортадиган плуглар, ЧТЗ тракторларининг деталлари ремонт қилинарди. Ҳозир тайёрланаётган буюмлар ҳажми ҳам, ассортименти ҳам бир неча баробар ўсди. Заводимизнинг тайёр маҳсулотлар омборида ҳозирги кунда каноп ўриш комбайнларидан тортиб, гидропрессларгача, двигателлардан тортиб тракторларнинг яшикларга тартиб билан жойланган турли-туман эҳтиёт қисмларигача кўриш мумкин. Заводимизда тайёрланаётган гидропресслар 20 га яқин чет эл мамлакатига ҳам юборилияпти. «КУ —1» каноп ўриш комбайни эса Куба республикасининг шакарқамиш майдонларида деҳқонларнинг оғирини енгил қилмоқда.

КПССнинг XXVII съезди материалларида, партия Марказий Комитетининг июнь (1986 йил) Пленуми қарорларида қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини ҳар томонлама интенсивлаш, тайёрланаётган маҳсулот сифатини яхшилаш, таннархини арзонлаштириш вазифаси қўйилди. Бунга агросаноат комплексини кенг ривожлантириш, қишлоқ хўжалигида асосий ишларнинг ҳаммасини техника зиммасига юклаш орқали эришиш мумкин.

Деҳқон учун фақат янги техниканинг мавжуд бўлиши етарли эмас. Энг муҳими мана шу техникадан иложи борича кўпроқ фойдаланиш, уларга техника хизмати кўрсатиш таннархини арзонлаштириш зарур. Бунинг учун колхоз ва совхозларда ҳам, ундан ташқарида ҳам қишлоқ хўжалиги техникаси ремонт базасини ҳар томонлама ривожлантириш керак.

Бузилган машинага янги деталь топгандан, эски детални қайта тиклаб фойдаланиш деҳқон учун арзонга тушади. Чунки янги деталь тайёрлаш зарур хом ашё, материаллар, чизмалар, электр қуввати ва бошқа моддий воситалар бўлишини талаб этади.

Тракторнинг битта двигателини тайёрлаш учун 2 мингтага яқин деталь ишлатилади. Ҳозир цехимизда бу деталларнинг кўп қисми тикланяпти. Бутун республикадан олинадиган буюртмалар асосида мураккаб деталларни тайёрлаб беряпмиз. Бу буюртмалар орасида коллектив ҳақли равишда фахрланадиган мураккаб деталлар ҳам бор. Масалан, трактор двигателларида ишлатиладиган плунжерлар шундай деталдир. Бу деталь мамлакатимизда атиги икки жойда тайёрланади. Шулардан бири бизнинг корхонадир. Биз ҳозир йилига 140 минг жуфт «УТН—5» маркали плунжер тайёрлаб, мамлакатимиздаги ўнлаб адресларга жўнатаяпмиз. Бундан ташқари двигателлар учун клапанлар, поршен бармоқчалари, цилиндр блоклари учун гильзалар ва бошқа мураккаб деталларни ҳам зўр маҳорат билан тайёрлаяпмиз. Мижозларимиз олаётган маҳсулот сифатидан мамнун бўлиб, миннатдорчилик мактублари ёзишяпти.

Цехимиз коллективи ўтган йилги социалистик мусобақада заводда пешқадамлар сафида бўлганди. Бу йилги меҳнат натижалари ҳам чакки бўлмаяпти. Коллектив йил бошидан бери 1 миллион 400 минг сўмлик деталларни қайта тиклаб, саккиз ойлик планни ортиғи билан адо этди.

Цехдаги асосий бригадаларнинг меҳнатни ташкил этиш ва рағбатлантиришнинг ягона наряд усулида ишлаётганлиги ишлаб чиқаришнинг пировард натижаларига ижобий таъсир кўрсатяпти. Ишчилар ўртасида ўзаро назорат, бир-бирига ҳамжиҳатлик вазияти қарор топяпти.

Аммо меҳнатни ташкил этишда қийинчиликлар ҳам бор. Ҳали бизда мотор цехидан деталларни келтириш механизациялаштир и л м а ган. Бу ортиқча меҳнат сарфланишига, ишчиларнинг баъзида бекор туриб қолишига сабаб бўляпти.

Корхонамизни ўн иккинчи беш йилликда юксалтиришнинг ташкилий-техник планида кўпгина тадбирлар кўзда тутилган. Булар заводнинг Янгибозордаги филиалини реконструкциялашни тугаллаш, мотор цехидаги двигателни синаш станциясини қайта қуриш, бизнинг цехимизда қувватларнинг ўзлаштирилишини тугаллаш, эҳтиёт қисмлар ҳажмида тикланаётган деталлар миқдорини 20 процентдан 25— 30 процентга етказиш каби тадбирлардир. Ҳозир коллективимиз бу катта вазифаларни амалга ошириш учун кенг кураш олиб боряпти. Жумладан, тикланаётган деталлар процентини ошириш анча мураккаб вазифа ҳисобланади. У яна бир қатор янги станоклар олиш, ишчи ва инженер-техника ходимларнинг касб маҳоратини оширишни, меҳнатни илмий ташкил этишни такомиллаштиришни тақозо этади. Биз ҳозир шу йўлда изчил иш олиб боряпмиз.

Цехимизда меҳнат қилаётган ишчиларнинг асосий қисмини ёшлар ташкил этади. Уларнинг кўпчилиги яхши касб маҳоратига эга бўлган, турли ўрта махсус ва олий ўқув юртларида таълим олаётган йигитлардир. Улар ўз меҳнатлари билан «Ўроқ ва Болға» иттифоқининг мустаҳкамланишига, СССРнинг Озиқ-овқат программасининг бажарилишига муносиб ҳисса қўшаётганликларини яхши англашади. Шу йўлда меҳнат қилишни ўзлари учун катта шон-шараф деб билишади.

Ш. АМИРОВ,
«Агропромремонт» республика илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси тажриба-ремонт механика заводи деталларни қайта тиклаш цехи бошлиғи.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ
ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

Шарҳчи сатрлари

Иғвогарлик ҳаракатлари

Вашингтон Японияниг уч ноядровий принципига ёппасига ҳуруж қилишни авж олдириб юборди. Кейинги йилларда бу мамлакатнинг сиёсати ана шу принциплар асосида қуриб келинаётган эди. Айни бир вақтда Американинг ичида «Томагавк» қанотли ядро ракеталари бўлган ҳарбий кемалар Япониянинг турли портларига келди. Онсю оролидаги Сасебо портида 32 учириш қурилмаси бўлган «Нью-Жерси» линкори лангар ташлади, Йокосукага «ТЭЧ» ракета фрегати ҳамроҳлигида «Лонг Бич» атом ракета крейсери, Курга «Меррил» ракета эсминеци кириб келди. АҚШ ўзининг ана шу ҳаракатлари билан амалда Япониянинг учинчи ноядровий принципи: мамлакатга ядро қуролини келтирмаслик принципини очиқдан-очиқ оёқ ости қилди.

АҚШ маъмурияти ана шундай ҳаракатларни амалга ошириш йўли билан Япониянинг ноядровий сиёсатини йўққа чиқаришга, Хиросима ва Нагасаки мамлакати ўтказаётган урушга қарши, ядро қуролига қарши кайфиятларга барҳам беришга жон-жаҳди билан уринмоқда. Япония портларига мунтазам суратда Американинг ичида ядро қуроллари бўлган атом авианосецлари ва сув ости кемалари кириб келмоқда. Мисавадаги ҳарбий-ҳаво базасида АҚШнинг ядро қуролини элтувчи Ф-16 қирувчи-бомбардимончи самолётлари жойлаштирилган.

Япония жамоатчилиги АҚШ ҳарбий-денгиз флоти кемаларининг мамлакат портларига келиши муносабати билан ҳукуматга мурожаат қилиб, АҚШдан бу кемаларнинг ичида ядро қуроллари йўқлигини аниқ гарантиялаб беришни сўрашни талаб қилди. Ташқи ишлар министри Т. Куранари шу муносабат билан АҚШ элчисини суҳбат қилиш учун таклиф этди. Министр Япония уч ноядровий принципга риоя қилишини унга эслатиб, ўз юртдошларининг ана шу қалтис масаладаги позициясига тушуниб муносабатда бўлишни сўради. Бироқ элчи АҚШ ўз кемаларида ядро қуроли борлигини тасдиқламаслиги ва рад этмаслигини билдирди. Бундай жавоб Япония ҳукуматини қониқтирди. Ваҳоланки, АҚШ кўпдан буён Япониянинг расмий ноядровий сиёсатини рад этиб, бу мамлакатга ўзининг ядро қуролини яширин равишда келтирмоқда.

Мамлакат маъмурлари бу масалага панжа орасидан қараётганлиги сабабли Япония Пентагоннинг Тинч океани ана шу қисмидаги ядро плацдармига айланиб қолмоқда. Собиқ ташқи ишлар министри Т. Кимура «Асахи» газетасига берган интервьюсида эътироф этиб таъкидлашича, АҚШ Япония билан ядро қуролини келтиришга йўл қўядиган махфий шартнома тузган. Шундай шартноманинг мавжудлиги фактини Америка сиёсий ва ҳарбий намояндалари ҳам тасдиқламоқдалар. Барча ана шу фикрлар, деб таъкидлайди газета, уч ноядровий принцип жамоатчиликни алдаш, Вашингтоннинг ядро жазаваси хатарини хаспўшлаш учунгина хизмат қилмоқда.

Америка ракетали атом кемалари Япония портларида турганидан кейин Япон ва Оҳота денгизларига чиқади, бу ерда уларга авианос группа қўшилади. Американинг денгиз кемалари Совет Узоқ Шарқи соҳилларига бевосита яқин бўлган ана шу ерда СССРга қарши жанговар операцияларни чиниқтириш мақсадида кенг кўламда машқлар ўтказади. Япония матбуоти шу муносабат билан ҳақли равишда ташвишланиб, АҚШнинг бу иғвогарлик ҳаракатлари халқаро вазиятни жиддий равишда мураккаблаштириб, Тинч океани ана шу районида кескинликни янада авж олдириб юбориши, яхшилана бошлаган Совет-Япония муносабатларига салбий таъсир кўрсатиши мумкинлигини таъкидламоқда.

А. БИРЮКОВ,
ТАСС шарҳчиси.

ЯҚИН ВА ЎРТА ШАРҚ МАМЛАКАТЛАРИДА

ТРИПОЛИ. Соғлиқни сақлаш системасини ривожлантириш — Ливия раҳбарлари социал сиёсатининг асосий йўналишларидан биридир. 1969 йил сентябрь революциясидан кейин ўтган давр ичида мамлакатда замонавий медицина асбоб-ускуналари билан таъминланган 32 та йирик даволаш маркази ишга туширилди, ўнлаб касалхоналар, шу жумладан қишлоқ жойларда бир неча касалхона қурилди. Касалхоналардаги ўринлар сони жами 20 мингтага етказилди.

Мазкур даврда 2,5 мингга яқин ливиялик олий медицина таълими олди. Подшо режими даврида атиги 800 врач ишлаган бўлса, уларнинг ҳам жуда кўпчилигини ажнабийлар ташкил қилган эди, ҳозир мамлакатда 5 мингдан кўпроқ врач ишлаб турибди.

Ниҳоят, яна бир муҳим омил — Ливия жамахириясидаги медицина хизматининг ҳамма турлари бепул. Ливия раҳбарларининг социал сиёсати ўзининг яхши натижаларини бермоқда. 17 йил мобайнида мамлакатда умр узайди, гўдаклар орасида ўлиш камайди. Сил ва безгак сингари кўпгина касалликлар таг-туби билан бутунлай йўқотилди.

ҚОҲИРА. Баланд асвон тўғони туфайли юзага келган Носир кўлида сувнинг сатҳи ўтган йил мобайнида икки метрдан ҳам юқори кўтарилди. Сув омборидаги обиҳаёт запаслари 28 миллиард куб метрга етди ва тобора кўпайиб бормоқда, — деди тўғон маъмуриятининг раиси Салоҳ Шахоб.

Баҳайбат сув омбори Мисрнинг кейинги йилларда Африкадаги кўпгина мамлакатларига зиён етказган қурғоқчиликнинг ҳалокатли оқибатидан қутулиб қолишига кўмаклашди. Ўтган етти йил мобайнида Носир кўли Миср далаларига 60 миллиард куб метрга яқин сув берди, деди С. Шахоб. Маҳаллий ва ажнабий мутахассислар неча марталаб таъкидлаганларидек, Совет Иттифоқининг иқтисодий ва техникавий кўмаги билан қурилган Асвон тўғонининг сув омбори Мисрнинг аграр секторини кризисдан омон сақлаш, Нил водийсида муттасил ҳосил етиштириш имконини берди.

ТУНИС. Иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик тўғрисидаги биринчи Совет — Тунис шартномаси имзоланган кунга 25 йил тўлди. Ўтган даврда Совет Иттифоқининг иштироки билан бу ердаги Жумин, Касеб ва Резала дарёларида бир қанча йирик тўғонлар қурилди, кўп километрли қувур ариқ қуриб битказилмоқда. Бу иншоот Тунис пойтахтини мамлакат шимолидаги бошқа аҳоли пунктларини деярли тўла-тўкис ичимлик сув билан таъминлаш имконини беради. СССРнинг кўмаги билан Тунис миллий инженерлик институти барпо этилди. Бу институт Тунисдаги ва бутун Африкадаги энг катта олий ўқув юртларидан биридир. Совет — Тунис битими Совет Иттифоқи билан Тунис республикаси ўртасидаги дўстона муносабатларни ривожлантириш йўлидаги муҳим босқич бўлиб қолди.

(ТАСС,

КАЛЕЙДОСКОП

XX АСР ВИДЕОСОЛНОМАСИ

Американинг «Юснъс энд уорлд рипорт» журнали хабар қилишича, видеокассеталар ишлаб чиқаришга ихтисослашган Нью-Йорк фирмаларидан бири «XX аср видеоқомусномас и » н и яратиш устида иш бошлаган. Мазкур видеосолнома намойиш вақти 75 соатга чўзилиши тахмин қилинмоқда. Асрнинг 2.217 энг муҳим воқеалари ва таниқли сиёсий арбоблар таржимаи ҳоли ҳақида материаллар тўпланган. Нью-Йоркдаги бир неча ўрта таълим мактаблари бу «видеоқомуснома»ни юқори синфлар учун сотиб олишди.

ЕРТЎЛАДАГИ ТОПИЛМА

Қуйи Саксониянинг Ольденбург шаҳри полицияси узоқ вақт давом этган қидирувдан кейин хусусий коллекциядан ўғирланган ноёб санъат асарларини топишга муваффақ бўлди. Уларнинг қиймати бир неча миллион маркада баҳоланмоқда. Топилган хазиналар орасида П. Пикассо, Э. Мунка, Х. Янсен ва М. Беман полотнолари, бир неча ноёб кумуш безаклар бор. Бу нодир асарлар ўша ўғирланган уйнинг ертўласидан топилди.

Илмий лабораторияларда

Бебаҳо хазина

Истеъдод тимсоли бўлган қўлёзмалар ўтда ёнмайди, сувда чўкмайди, унутилган ҳолда қолиб кетмайди. Эндиликда адабий меросимиз — қўлёзмалар билан танишар эканмиз, шундай, деб айта оламиз. Зеро, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси профессор Ҳ. Сулаймонов номидаги Қўлёзмалар институтида олиб борилаётган ибратли ишлар фикримизга мисол бўла олади. Институт олимларининг асосий вазифаси омма ўртасида ҳозиргача сақланиб келаётган қўлёзма ва эски босма китобларни фондга ўтказишдан ҳамда уларни қайта ишлаб, илмий истифодага киритиш сингари хайрли ишлардан иборат.

Ҳар йили институт ходимлари бир неча марта турли жойларга ва ҳатто чет элларга илмий экспедиция уюштирадилар. Хусусан, республикамизнинг турли шаҳар ва қишлоқларига, қардош Тожикистон ҳамда Қирғизистоннинг Ленинобод, Ўш областларига қилинадиган экспедициялар шулар жумласидандир. Ўтган йилларда институт фонди беш юздан ортиқ қўлёзма ва уч юзга яқин эски босма китоблар (литографик нашрлар) билан бойиди.

Қўлёзмалар орасида 1851 йили Хевада Муҳаммад Назар Хаёмий Хоразмий ўзбек тилига таржима қилиб кўчирган Мирхонд ва Хондамирларнинг «Равзатус-сафо» («Софлик боғи») асарининг 4 тилда, хоразмлик шоир, музикашунос, тарихчи ва моҳир хаттот Муҳаммад Расил Мирзонинг дастхат девони (XIX асрнинг иккинчи ярмига оид), шунингдек, XIX асрнинг охирида насталиқ хатида ниҳоятда чиройли кўчирилган (котиби номаълум) асарлари турли тўсиқлардан ўтиб, бизгача етиб келган адабий меросимиз ҳисобланади.

Шундай қилиб экспедициялардан бирида кўпчиликка манзур бўлиб келаётган «Калила ва Димна» асарининг бир қўлёзмаси ҳам олимлар томонидан топилиб, қўлёзмалар фондига топширилди. Бу асар Муҳаммад Имомбек буйруғи билан Мулла Муҳаммад Темур томонидан 1719 йилда Қашқарда форсийдан туркий тилга таржима қилинган қўлёзманинг нусхаси бўлиб чиқди.

Қўлёзмалар орасида яна шундай ноёб нусхалар учраб қоладики, бу эса катта илмий аҳамият касб этади. Бу фикримизга экспедиция пайтида топилган «Райдойифул-ашъор» (Шеърларнинг радифлари») номли қўлёзма мисол бўла олади. XVI асрда Фахрий Ҳиротий томонидан тузилган бу антологияда Ўрта Осиё ва Хуросонда яшаб ижод этган юздан ортиқ шоирларнинг форсий тилда ёзилган шеърларидан намуналар киритилган. Бу қўлёзма 1815 — 1816 йилларда хаттот Мирза Фозил бин Муҳаммад Файзий Шаҳрисабзий томонидан китобат қилинган.

Қўлёзманинг яна бир қимматли томони шундаки, унда гениал шоир ва мутафаккир Алишер Навоийнинг «Фоний» тахаллусида ижод этган форсий ғазаллари ҳам мавжуд бўлиб, булар жуда катта илмий аҳамиятга моликдир. Зеро, қўлёзма ёдгорликлар — адабий меросимизни авайлаб-асраб келгуси авлодларга етказиш муқаддас ишдир.

Б. ВАЛИЕВ.

ГАСТРОЛЬ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Пойтахтимизда М. Ғафурий номидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Бошқирдистон академик драма театри гастроллари муваффақият билан давом этмоқда.

Суратда: (чапдан ўнгга) Ўзбекистон СС халқ артисти С. Норбоева, Бошқирд театри артисти Ш. Дилмухамедова, Ўзбекистон ССР халқ артисти Т. Азизов ҳамда Бошқирдистон АССРда хизмат кўрсатган артист Р. Хисомовлар ўзаро ижодий суҳбатда.

А. Рисқиев фотоси

ЎзТАГ фотохроникаси.

Жонажон Ватан бўйлаб

ОДЕССА

Одессадаги болалар боғчалари ва комбинатлари икки сменали ишга ўтди. Улар иш жадвалини коллективлари энди икки ва уч сменалаб ишлаётган саноат корхоналарининг янги иш режимига мослади. Кеча-кундузли график билан ишлайдиган боғча ва яслиларда энди 9 мингга яқин гўдак тарбияланмоқда. Тез орада областдаги мактабгача тарбия болалар муассасаларининг кўпи заводлар ва фабрикалар билан бир қаторда янги иш режимига ўтади.

Бурятиянинг «Байкал» давлат қўшиқ ва рақс ансамбли Бутуниттифоқ фестивалларининг лауреатидир. Бу ансамбль Сахалиндан тортиб Болтиқ бўйигача бутун мамлакат бўйлаб ўз санъатини намойиш қилган Ўрта Осиё республикаларида, Украинада, Москвада ва Ленинградда концертлар берган. Қардош Монголияда, Чехословакияда ўз санъатини намойиш этган. Ансамбль Японияда ҳам концерт қўйиб берди.

СУРАТДА: опа-сингил Дарима ва Дулма Дугдановалар ансамблнинг моҳир ижрочилари ҳисобланадилар.

Б. Матвиевский фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

ВИЛЬНЮС

Бу ерда очилган халқаро электрохимия жамиятининг конгрессида ўттиздан ортиқ мамлакат олимлари металларни коррозиядан сақлаш проблемаларини муҳокама қилмоқдалар. Конгресс ўтказиш учун бу шаҳар танлаб олинганлиги бежиз эмас. Литва ССР Фанлар академияси Химия ва химиявий технология институти мутахассисларининг хоссалари олдиндан белгиланган пухта қопламалар соҳасидаги ечимлари СССР ва Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган бошқа мамлакатларнинг мингтадан кўп корхоналарида ишлатилмоқда. Ялпи мажлислар ва секцияларда 650 та доклад қилинади ва илмий ахборот берилади. Конгресс қатнашчилари ёқилғи энергияси ва қуёш энергиясини электр токига янада самарали айлантиришга имкон берувчи янги электрохимик системалар билан танишадилар.

Семипалатинскдаги совет полигони яқинида ядро синовларини ўтказмаслик устидан назорат қилиш бўйича Совет-Америка эксперименти ўтказилмоқда. Сезгир приборлар ҳатто кўлдаги тўлқинлар товушини ҳам, шамол овозию олислардаги зилзила садоларини ҳам қайд этади. Яқинда приборлар АҚШнинг Невададаги полигонида ўтказилган ядро портлашини қайд этди.

СУРАТДА: совет олимлари Евгений Сутулов, Олег Столяров ва Калифорния университетининг профессори Жеймс Брюн (ўнгда) сейсмограммаларни кўздан кечиришяпти.

В. Петухов фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

КРАСНОЯРСК

Чернобиль АЭСи зонасидан кўчирилган юзлаб оилалар тез орада Сибирда тайёрланган уйларда яшайдилар. Красноярск ёғоч тахта-уйсозлик комбинатининг коллективи умумий саҳни 32 минг квадрат метрга борадиган 500 комплектдан кўп шинам уч хонали уйларни муддатидан илгари Украинага юборди. Сибирликлар маҳсулот тайёрлашни тезлатиш учун корхонада ишни уч смена қилиб ташкил этдилар, комбинат мутахассислари эса бўлғуси посёлкалар бунёд этиладиган жойда украиналик бинокорларга бу уйларни йиғиб тиклашни ўргатдилар.

Қайта қуриш-ҳамманинг иши

Совет кишилари бугунги бутун орзу-умидларини, ўй ва режаларини партия съезди қарорлари билан, XXVII съездда берилган партия сиёсати билан боғламоқдалар ва унда қўйилган вазифаларни тўла амалга оширишни ўзларининг эл-юрт олдидаги бурчлари деб билмоқдалар. Барча совет кишилари қаторида республикамиз пойтахти халқ хўжалигининг ҳам қайси жабҳасига разм солманг, касб-коридан қатъий назар, ҳар бир киши КПСС Марказий Комитетининг апрель (1986 йил) Пленуми кун тартибига қўйган ва партия съезди тасдиқлаган режаларни меҳнат фаолиятининг бош мезони деб қабул этиб, янгидан янги зафарлар сари илдам одимламоқда, ташаббускорлик ва фаолликнинг мисли кўрилмаган қирраларини намойиш этмоқда.

Биз пойтахтимиздаги барча меҳнат коллективларида ҳукм сураётган ана шу юксак сиёсий кўтаринкиликни ҳисобга олиб, «ҚАЙТА ҚУРИШ — ҲАММАНИНГ ИШИ» деган янги рубрика остида меҳнат аҳлининг бу йўлдаги ишлари, келажакдаги режалари ҳақида суҳбатлар бериб борамиз.

Бугун эътиборингизга ёзувчилар Одил ЁҚУБОВ билан Саъдулла КАРОМАТОВларнинг суҳбатини ҳавола этдик.

Азиз газетхон, сизни ҳам суҳбатга таклиф этамиз, умумий ишимизга доир фикр-мулоҳазаларингизни ҳамшаҳарларингиз билан баҳам кўришингизни истаймиз.

АДАБИЁТ— ҚУДРАТЛИ ОМИЛ

«Правда» газетасининг яқинда ёзувчилар съезди иш якунларига бағишлаб берган бош мақоласи **«Кўпмиллатли совет адабиётининг тарихи унинг ҳақиқий намояндалари ҳамиша халқ билан ҳамнафас, унинг қувонч ва ташвишларига шерик бўлиб яшаганликларидан далолат беришини инкор этиб бўлмайди»**, — деган сўзлар билан бошланди. Бу — бежиз эмас.

Чиндан ҳам истеъдодини жамиятга хизмат қилишга бағишлаган барча адибларнинг ижодий позицияси айнан шундай. Буни СССР ёзувчиларининг саккизинчи съезди яна бир марта зўр қудрат билан намойиш этди. Съездда катта масалалар юзасидан батафсил фикр юритилди. Унда фақат адабиётгина эмас, ижтимоий ҳаёт тўғрисида, замон ва давр борасида, замон ва унда адабиётнинг ўрни хусусида ғоят теран, атрофлича фикрлар айтилди. Бу фикрлар совет жамоатчилигининг эътиборини шу жиҳатдан ҳам тортдики, уларда партиямиз XXVII съездида айтилган, ундан кейин Марказий Комитетнинг июнь Пленумида тилга олинган ва бутун ижтимоий ҳаётимиздаги кескин бурилиш ва қайта қуришларни ўз ичига олган қарорлар, партиямиз сиёсати йўналиши билан ҳамоҳанг улкан вазифалар қайта-қайта таъкидланди ва адабиётимизнинг истиқбол йўли белгилаб олинди. Шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш қувончлики, бугун мамлакатда олиб борилаётган бу ниҳоятда кўлами катта ишлар, Михаил Сергеевич Горбачев ибораси билан айтганда, революцияга тенг келадиган янги йўналишларни ёзувчилар астойдил қўллаб қувватлодилар ва уни амалга оширишга ўзларининг бутун куч-қувватларини, ижодий имкониятларини сафарбар этишларини якдил бўлиб айтдилар. Шу жиҳатдан ҳам съездимиз нафақат Бутуниттифоқ, балки жаҳон миқёсида ҳам жуда катта аҳамият, катта салмоқ касб этди.

— Одил ака, шу нуқтаи назардан қараганда, бугун ёзувчилар съездининг иш якунлари билан қари-ю ёш —ҳамма бирдай қизиқяпти, десак хато бўлмайди. Бинобарин съезд қарорларидан келиб чиқиб, ўзбек адиблари умуман ўзбек совет адабиёти олдида турган вазифалар ҳақида тўхталсак, чакки бўлмасди, зеро адабиётимизга бугунги улкан юмушлар кўлами жиҳатидан разм солсак, ҳали қилинмаган ишлар қилинган ишларимиздан анча кўплиги кўзга яққолроқ ташланади. Иккинчи томондан эса ёзувчиларнинг саксон фоизидан кўпроғи пойтахтда яшаб, ижод этаётганини ҳам унутмаслик керак. Демак — бу масалалар ёш адибларни тарбиялаш нуқтаи назаридан ҳам айни муддао бўлади.

— Жуда тўғри айтдингиз, Саъдулла ака, бугун ёзувчиларнинг бўлиб ўтган саккизинчи съезди материаллари асосида ўзбек адабиёти ҳақида фикр юритиш жуда зарур. Давр талаблари ҳам айнан шуни тақозо этмоқда. Бугун ҳаётимизда янгиланиш ва қайта қуриш жадал суръатларда давом этаётган экан, биз ёзувчилар бу сафарбарликнинг олдинги сафида борибгина қолмай, кенг меҳнаткашлар оммасининг ҳам олға боришига халақит бераётган ғовларни олиб ташлашда партиянинг энг яқин кўмакдошлари бўлмоғимиз даркор. Бу борада ўзбек адабиётида қилинган ишларни асло камситиб бўлмайди. Адабиётимиз халқ хўжалигининг барча ҳал қилувчи босқичларида ўзининг овози, ташкилотчилик фаолияти билан жамият тараққиётига ўз улушини қўшиб келаётгани шубҳасиз.

Аммо бошқа соҳаларда бўлганидек, адабиётимизда ҳам биз озми-кўпми нуқсонларга йўл қўйганимиздан бугун кўз юмолмаймиз, албатта.

— Бу нуқсонлар нимадан иборат деб ўйлайсиз?

— Кўзга ташланган энг йирик нуқсон адибларимизда жасорат етишмагани бўлди. Ҳаётимизда рўй берган ва кейинчалик Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленумларида рўй-рост айтилган жиддий хатоликлар: сохта қаҳрамонлар, қўшиб ёзишлар, порахўрликлар тўғрисида ўз вақтида керак даражада, адабиёт талаблари даражасида, ёзувчи виждони талаб этадиган меъёрда айтолмаганимизни, дабдабабозлик ва баландпарвозликка зўр берганимизни, шубҳасиз, биз бугун адабиётимизнинг, бинобарин ҳар биримизнинг нуқсонимиз деб қабул этишимиз керак.

Аммо мен бир адиб сифатида шуни ҳам айтишим керакки, бу нуқсонлар баъзи бир танқидчилар зўр бериб такрорлаганидек, айрим асарларгагина хос бўлиб қолмай, балки жуда кўп ёзувчиларнинг ижодига ҳам бевоситаа таалуқлидир. Қатор-қатор очерклар, ҳужжатли қиссалар, ҳатто романларимизда ҳам бу нуқсонлар қайтарилди. Бунинг, албатта, жуда теран сабаблари бўлганини кенг жамоатчилик оммаси яхши билади. Шунинг учун жуда кўп адибларимиз ижодида содир бўлган бу камчиликларни бугун пуфлаб шишириб, ўзбек адабиётининг фожиаси даражасига кўтаришга интилаётган айрим танқидчиларнинг тутган йўли ҳам тўғри эмас. Чунки ўша пайтларда ҳам адабиётимизда дадил асарлар, тўғри гапларни талқин этишга интилган роман ва қиссалар, достонлар, шеърлар яратилган ва булар, машҳур украин шоири Борис Олейник ёзувчилар съездида айтганидек, XXVII партия съезди руҳини тайёрлаб беришда қандайдир эстетик мадад берди.

— Ҳақ гапни айтдингиз, Одил ака. Ахир, ўзбек адабиётида ҳаётимиздаги салбий ҳолатларни дадиллик билан очиб ташлаган асарлар озмунча эмас-ку! Айрим мансабдор шахсларнинг кирдикорларини рўй-рост фош этган Уйғун, Абдулла Қаҳҳор асарлари бизга намуна бўлмаганми? Адабиётимизнинг кейинги авлодлари ҳам бунга қаттиқ бел боғлаганига ўзимиз гувоҳмиз-ку! Пиримқул Қодировнинг бутифосининг фожиаси ҳақида, шунингдек қишлоқ хўжалигини ҳаёт кун тартибига қўйган бошқа долзарб масалалари борасидаги фикрларини жамоатчилик маъқулламаганмиди? Ёки ўзингизнинг бир фельетон тарихи ҳақидаги қиссангиз қанчалик шов-шувларга сабаб бўлди. Сиз бундан йигирма йил олдин айрим мансабдор шахсларнинг одамларга нисбатан тошбағирлигини фош қилиб, социалистик жамиятда юксак ахлоқий нормаларгина барқарор бўлиши зарур деган ниҳоятда тўғри ғояни илгари сурдингиз, халқ дардини ўз дардингиздек қабул этдингиз. Адабиётимизда бундай социал масалалар кўтарилган асарлар кейинги йилларда ҳам тингани йўқ. Ўткир Ҳошимовнинг «Нур борки, соя бор» романидаги ҳаёт нохушликлари жамиятнинг соғлом танасидаги чипқон тарзида фош этилганини эсланг-а! Бу ҳолни Шукур Холмирзаевнинг аксар асарларида ҳам кўриш мумкин.

Қувонарлиси шундаки, бундай дард билан ёзилган асарлар ёшларимиз ижодига ҳам хосдир. Мен Эркин Аъзамов, Хайриддин Султоновни юрагидаги гапни бадиий маҳорат нуқтасида туриб талқин этишини яхши кўраман. Бу ижодкорларнинг ҳаёт муаммоларини ҳамиша ички бир туғён билан талқин этадиган қисса ва ҳикоялари китобхон қалбини тўлқинлантирмай қўймайди. Чунки уларда одатда ҳаммамизни ҳаяжонлантириб турган дард ифода этилади.

Бундай асарлар, ҳеч шубҳасиз, ижтимоий ҳаётга таъсир кўрсатмай иложи йўқ. Хоҳ катта, хоҳ кичик ёзувчи бўлмасин, унинг асарларида илгари сурилган муаммоларга синчковлик билан қараб, уни ҳисобга олиш ижтимоий тузумимизнинг юксак фазилатидир. Партиямизнинг сўнгги съездида бунга янада қатъийроқ амал қилингани фикримизнинг ёрқин далили. Бу — биз ёзувчилар учун катта бахт.

— Ҳа, чиндан ҳам шундай. Мени ниҳоятда қувонтираётган нарса шуки, мана, съезд арафасида ҳам, съезддан кейин ҳам ошкоралик вазияти вужудга келди, катта ҳақиқатларни айтиш, тўғрини тўғри, яхшини яхши, ёмонни ёмон дейиш имконияти яратилди. Энг муҳими, ҳаёт ҳақиқатини партия талаб қилаётган даражада тўла айтиш масаласи ўртага қўйилди. Бу— адабиётимиз уфқини янада кенгайтириш учун биз адибларга битмас-туганмас манбадир. Бугун адабиётимизда бирин-кетин социал-ижтимоий масалалар асосли қилиб қўйилган асарлар вужудга келаётгани ҳам партия томонидан ижодкорларга яратиб берилаётган катта имкониятлар туфайли деб биламан. Иттифоқ журналларида кейинги ойларда босилган асарлар жамоатчиликни ҳаяжонга солганининг сабаби ҳам шунда. «Наш современник» журналининг шу йил бешинчи сонида эълон қилинган Виктор Астафьевнинг ҳикояларини эсланг. Ёки бундан олдинроқ «Октябрь» журналида шу истеъдодли адибнинг «Аянчли детектив» романини ўқидик. Мана, Чингиз Айтматовнинг «Плаха» («Кунда») деган романи. «Новий мир» журналининг 6 ва 8-сонларида эълон қилинди. Ҳали тугаллангани йўқ. Буларда жуда катта, ҳалол гаплар айтилган, ҳалол одамларнинг юксак образлари яратилган. Нуқсонлар аёвсиз фош этилган. Мазкур асарларнинг энг муҳим томони шундан иборатки, уларда Л. Толстой таърифлаган буюк ҳақиқат бўялмай-бежалмай кўрсатилган. Толстойнинг Севастополь ҳикояларида «Мен фақат битта худога ишонаман. Мен учун бошқа худо йўқ. Бу худо—ҳақиқат», деган гапи эса ҳаммамизнинг эсимизда.

Кейинги пайтларда яратилган асарларда ана шундай буюк ҳақиқат намоён бўлаётгани ҳаммамиз учун ғоят қувонарли. Чунки бундай асарлар одамларни ишонтиради, уларни эзгуликка даъват эта олади.

— Тўғри, Одил ака, адабиёт ҳеч қандай тўсиққа эътибор бермай, ҳақиқат овозини тингласа, у ҳатто жаҳонни ўзгартиришга ҳам қодир. Юқорида сиз айтганингиздек, адабиётимизда йўл қўйилган айрим нуқсонлар жасоратсизлигимизнинг оқибати бўлди. Ҳақни ҳақ, ноҳақни ноҳақ дейишга ўзимизда жасорат ҳис этишимиз керак. Сохта ватанпарварлик ҳақиқатни тушуниб олишимизга ғов бўлади. Афсуски, биз адиблар айрим ҳолларда қайтарилиши таомил бўлиб қолган баландпарвоз гапларни айтиб, кўпчиликни чалғитиб қўйдик.

Сизнинг «Литературная газета»да айтган гапингиз жуда тўғри. Москвалик ёки ленинградлик танқидчи «Пахтакорнинг меҳнати ҳам машаққат бўптими?» дейишига аслида ўзимиз асос бермадикми? Қайси бир асарни ўқиманг, пахтазор сайргоҳ, пахтакор сайёҳ! Дутору танбур ҳам, қиз-йигитларнинг осмонўпар лапарлари авжига минган жой ҳам пахтазор. Ҳаммаёқ ясан-тусан, қандиллар...

Ажабо, ахир, пахтакор минг машаққат билан ғўзасини тиклаб, ҳосилини йиғиб олгунча не қийинчиликларни бошидан кечирмайди. Шу оддий ҳақиқатни биз адиблар билмаймизми? Биламиз. Ҳа, яхши биламиз. Юқорига яхши кўринишни, баъзи бир хушомадталаб хўжалик раҳбарларининг назарига тушишни истаб қоламиз. Ўтмишнинг онгимиздаги бу оғир иллатидан зудлик билан қутулишимиз керак. Ғафлат ва ғофилликдан холи бўлмай туриб, даврнинг бугунги юксак талабларини амалга оширолмаймиз, бусиз тарққиёт йўқ. Шунинг учун ҳам халқ. Сиз юқорида номларини тилга олган ёзувчиларнинг асарларини ўқиб, уларнинг жасоратига тасанно айтмоқда. Бундай ёзувчилар эса бугун саноқли эмас. Василий Биковнинг «Карьер», Юрий Бондаревнинг «Ўйин», Валентин Распутиннинг «Ёнғин» асарлари китобхонни ларзага солди.

Василий Беловнинг «Наш современник» журналининг шу йил еттинчи сонидан босила бошлаган янги романи «Все впереди» («Ҳаммаси олдинда»)га эътибор бердингизми? Адиб жамиятимиздаги социал иллатларни катта жасорат билан фош этиб, ҳаёт ҳақиқатини илгари сурди. Георгий Семенов «Новий мир» журналининг шу йил еттинчи сонида эълон қилган «Тулкининг идроки» қиссасида ҳам ёвузликнинг илдизига болта уради, унинг жамиятга доғ солаётган томонларини дадиллик билан айтади.

Биз ўзбек адабиётида ҳам шундай асарлар пайдо бўлаётгани билан фахрланишимиз керак. Мен бир адиб сифатида сизнинг номингиз съезд минбаридан туриб тилга олинганидан ғоят мамнунман. Чунки бу— адабиётимизга кўрсатилган эҳтиромнинг белгиси. Таниқли рус ёзувчиси Анатолий Ивановнинг съездда сизнинг «Диёнат» романингизга берган юксак баҳоси эса ўзбек адабиётида ҳам юқорида ўзимиз айтганимиздек, ҳаётдаги салбий ҳолатларни жасорат билан фош этган асарлар борлигига яна бир ишончли ишорадир.

—Биз, айниқса бугун бошқача йўл тутишимиз мумкин эмас, Саъдулла ака. Мен, масалан, съездда — проза комиссиясида адабиётимиз ҳақидаги фикрларим билан ўртоқлашганда, бир нарсага — ижобий қаҳрамон проблемасига алоҳида эътибор бериб тўхталдим. Бизда ижобий қаҳрамон деган гапни тушуниш, талқин этишда, Ўлжас Сулаймонов съездда таъкидлаб кўрсатганидек, Москвада, Ленинградда эмас, бизда, айрим республикаларда чалкашликлар бор. Биз одатда нима учун бугун Левинсонлар, Чапаевлар, Давидовлар, Корчагинлар йўқ деган гапни ҳар қадамда айтамиз-у, аммо бу қаҳрамонлар яшаган вақтда вазият бошқача бўлганини ўйлагимиз ҳам келмайди. Ҳозир тамоман бошқа давр. Бугунги қаҳрамонлар ҳам ўзгача. Бироқ гап шундаки, шу талабларни қўяётган танқидчилар бир нарсани ўйламайдилар. Юқоридаги қаҳрамонлар образини яратган Островский, Фадеев, Шолоховлар уларнинг бошига мислсиз мусибатлар тушганини ёзади, аксари нобуд бўлади. Левинсон, масалан, бутун отрядини йўқотиб, ҳалок бўлади. Давидов фожиали равишда ўлади. Чапаев урушда дарёга ғарқ бўлиб кетади. Биздан ижобий қаҳрамон кутаётган танқидчи эса қаҳрамонимиз бошига жиндек мусибат сола бошласак, уларни турмушдаги катта қийинчиликларга дуч келтирсак, ёмон одамлар билан курашга солсак, аюҳаннос солади: «Давр учун типик эмас, ёмон одамлар ўзи бизнинг жамиятимизда йўқ, сиз уларни қаердан топдингиз? — дейди. Наҳотки, танқидчиларимиз ҳаётда, айниқса республикамизда шунчалар разил, қабиҳ одамлар бўлганини ҳис этмаган бўлсалар? Ахир кейинги йилларда содир бўлган қаллоблик ва кўзбўямачиликларнинг машаққати меҳнат аҳлининг зиммасига тушди-ку!

Бугун аввало партия съезди, сўнгра эса ёзувчилар съезди минбаридан бу нохушликлар бaралла айтилгани тараққиётнинг мисли кўрилмаган истиқбол йўлларини очиб берди. Биз адибларга ижоднинг катта уфқини юзага келтирди. Айрим консерваторларнинг кўршапалак ёруғдан қўрққандек талвасага тушиб, олға силжишимизга яна ғов солишга интилаётганликларининг сабаби ҳам шунда. Улар зиммаларига тушадиган ғоят катта давр масъулиятидан чўчимоқдалар. Аммо булар энди замоннинг қайта қуришдек қудратли ҳаракати олдида чумолидек ожиз, хас-чўплардек ўткинчи кимсалар. Бинобарин биз адиблар —партиянинг содиқ солдатлари — бугунги давр масалаларини ҳал этишда жамиятнинг олдинги сафида турмоғимиз зарур. Ҳаёт ҳақиқати асарларимиз учун бош мезон бўлиши керак. Бу масалада рус совет ёзувчилари бизга намунадир.

— Мен бу ишда ҳам ўзингиз дастлабки қадамни босганингиз китобхонни ғоят мамнун этганидан жуда хурсандман. «Оқ қушлар, оппоқ қушлар»ни назарда тутяпман, албатта. Бу асарда давр талаб этаётган ҳозирги долзарб масалалар дадиллик билан қўйилгани учун ҳам у китобхон диққатини даъфатан ўзига торта олди. Чунки сиз унда социал адолатсизликка қарши бонг урдингиз, ҳаётимиздаги айрим нопок шахсларнинг қинғир-қийшиқ ишлари туфайли юзлаб одамлар жабру жафо чекканини катта санъаткорга хос виждон ва юрак дарди билан ёза олдингиз. Асар воқеалари давомида уч катта тақдир таҳлил этилади.

Айтинг-чи Одил ака асарнинг яратилишида ўз бошингиздан кечган айрим воқеалар туртки бўлмаганми?

— Албатта, ҳар бир асарнинг туғилиш сабаблари бўлади. Чиндан ҳам бу романнинг яратилишида ўзимнинг бошимдан кечган айрим воқеалар сабаб бўлган. Асарнинг биографик жиҳатлари ҳам бор, албатта. Шораҳим Шоввознинг ҳам, Расул Нуриддиновнинг ҳам, Музаффар Фармоновнинг ҳам замирида реал одамлар бор. Шу одамлар тақдирини олганим ҳам рост. Баъзан ўйланиб қолади киши: адолатли тузумимиз меҳнат кишисини эъзозлайди. Адолатпарвар конституциямиз унинг ҳуқуқларини ҳимоя этади. Аммо айрим жиловини йўқотган кимсалар меҳнаткаш одамнинг бошига не-не жабру жафоларни солмади. Республикамиздаги воқеалар бунга ёрқин мисол бўла олди. Бу — ёзувчини ҳаяжонга солмай иложи йўқ. Мен ўша Шораҳим Шоввоз мисолида кўрсатган одам ўз қишлоғимдан.Ўша меҳнаткаш одамнинг бошига оғир кулфатлар тушганининг гувоҳи бўлганман. Мен шу воқеаларни қўлимдан келганча ҳалоллик, дард билан иншо этишга интилдим. Асардан кузатган мақсадим эса меҳнат кишисини кўтариш, эъзозлаш зарур деган эзгу бир ниятни баён этиш эди.

— Раҳмат, Одил ака. Бугун қайта қуриш айрим кишиларнинггина эмас, балки ҳамманинг иши. Михаил Сергеевич Горбачев таъкидлаб айтганидек: **«Ишчилар синфи ҳам, деҳқонлар ҳам, техника зиёлилари ҳам, ижодкор зиёлилар ҳам — хуллас энди ҳеч ким: эскича яшашни, эскириб қолган, олға томон ҳаракатимизга тўсқинлик қилаётган воқелигимизга, турмушимизга, социалистик тузумимизга доғ тушираётган нарсаларга тоқат қилишни истамаяпти. Эндиликда биз эскичасига яшай олмаймиз».**

Ҳа, биз — ёзувчилар ҳам эскичасига яшай олмаймиз, янгича турмуш тарзини ҳормай-толмай тарғиб қилаверамиз.

Бу — давр ва эл талаби!

КЎҲНА САРАЗМ СИРЛАРИ САРИ

Ажойиботлар оламида

Тожикистондаги кўҳна Саразм Шаҳристони қазилаётган жойда халқаро археологик мавсум бошланди. Бу ишларда совет тадқиқотчилари билан бирга Франциянинг таниқли олимлари Ролан Безанваль ва Бертий Леоне қатнашмоқдалар. Улар археологик тадқиқотлар миллий марказидан вакил бўлиб келганлар. Мезбонлар ва меҳмонлар Ўрта Осиё территориясидаги қадимги давлатлар тарихи ва маданияти проблемаларига бағишланган Совет— Франция симпозиумини ўтказадилар.

Француз археологларининг қадимги шарқ маданиятига қизиқишлари уларни Тожикистондаги қазишмалар олиб борилаётган жойларга келтирди. Булар орасида Саразм —янги, ҳозирча кам текширилган объектдир. Бронза асрига таалуқли бу Шаҳристон Ўрта Осиёда ягона эканлиги маълум бўлди. Саразм бундан бир неча йил илгари очилганди. Ундан топилган кўпгина нарсалар Саразм билан қадимги дунё ўртасида эрамиздан аввалги учинчи - иккинчи минг йилликларга тааллуқли бошқа маданиятлар билан қалин алоқа бўлганлигини кўрсатади.

Тожикистондаги шу мавсум қазишмаларида француз археологларидан ташқари, ГДР ва АҚШ дан келган археологлар ҳам қатнашмоқдалар.

Москва. Пойтахтимизнинг Шимолий дарё вокзали причалидаги теплоходларда турист-лар дарё бўйлаб мароқли саёҳатга йўл олмоқдалар.

ТАСС фотохроникаси.

Фан ва техника янгиликлари

Космосдан олинган «портрет»

Об-ҳавога таъсир этувчи ва ҳозирга қадар «эътибордан ташқарида» бўлиб келган яна бир омилни космосдан туриб фотосуратга олиш мумкин бўлди. Бу —турли моддаларнинг майда зарралари аэрозол бўлиб, у ўрта атмосфера деб аталмиш атмосферада бўлади.

— Кўпчилик кишиларнинг тасаввурига кўра об-ҳаво булутлар ва шамолга боғлиқ, — деди Эстония Фанлар академияси Астрофизика ва тамосфера физикаси институтининг директори Т. Вийк ТАСС мухбири К Захаровга — Аммо буларнинг ҳаммаси маҳаллий иқлим жараёнларининг аломатларидир. Ялпи ўзгаришлар эса айни шу аэрозолга кўп жиҳатдан боғлиқдир. Ғоятда ҳаракатчан аэрозол тез жилиб, кўпинча синоптикларга қарийб ечиб бўлмайдиган жумбоқлар келтириб чиқаради. Шу жумбоқларни «ечиш» учун институтимизда бир қанча приборлар ишлаб чиқилди. Улар аэрозолни топиш ва тадқиқ этишга, унинг турган жойини ҳамда планета атмосфераси структурасидаги аҳамиятини аниқлашга имкон беради. Шу приборлардан бири киши бошқарадиган «Салют—7» орбитал станцияси ичидан суратлар олишда ёрдам берди. Олинган маълумотларни ҳозир институтнинг ҳисоб маркази ишлаб чиқаяпти.

Хўш, аэрозол қаердан келиб қолди? Вулканлар отилаётганда вужудга келувчи эффект унинг бунёдга келишига классик мисол бўла олади. Шунда чанг ва кул улкан устунлари том маънода осмонга қадар кўтарилади. Шулар бутун дунёга ёйилади. Кўпдан кўп қарийб вазнсиз заррачалар ерга сира ҳам ўлтирмай, атмосферада дайдиб ўзига намликни, ҳаводаги муаллақ турли химиявий моддалар молекулаларини олади. Аэрозолнинг вужудга келиши катта-катта ўрмон ёнғинларига, саноат корхоналарининг тутунларига ҳам боғлиқ, Эстониялик олимлар табиатнинг шу кам тадқиқ этилган ҳодисасини ўрганиш билан шуғулланмоқдалар.

Антибиотик ўрнида

Фаг аэрозоли оқими стафилококк келтириб чиқарувчи касалликларни даволашда ҳар қандай антибиотик дорилардан ҳам самарали бўлиб чиқди. У касаллик чиқарувчи микробларни шундоққина ўлдиради-қўяди. Янги препаратни СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги Тбилиси вакцина ва зардоб илмий тедқиқот институтининг олимлари ишлаб чиқдилар.

Яра, куйган жой ёки оғриб турган томоққа аэрозол оқими бир неча марта пуркалса кифоя—касаллик чиқарувчи микроблар қирилиб битади. Даволаш тезлигига сабаб шуки, бактериялар анъанавий антибиотик дориларга нисбатан фагга мослана олмайди. Маккор стафилококклар касаллик чоғида ўзгариши мумкинку, лекин бунда янги препарат бир лаҳзада қайтадан уларни қириб юборади.

Фагнинг яна бир афзал томони шуки, у антибиотикларга ўхшамайди ва қўшимча ҳодисалар келтириб чиқармайди, бинобарин касалликларнинг олдини олиш учун профилактик чора бўлиб хизмат қила олади.

Янги препарат мамлакатнинг даволаш муассасаларига юбориш учун тайёрлаб қўйилди.

И. ЖОРБЕНАДЗЕ,
ТАСС мухбири.
Тбилиси.

Редактор Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 4/IX да Бир актли балетлар кечаси, 5/IX да Оловли фаришта.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 4/IX да Асрга татигулик кун, 5/IX да Курорт.

КИНО

4 СЕНТЯБРДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ҚАДИМИЙ РУСЬ» — Санъат саройи (16, 18.30, 21.00; телефон 44-21-44).

«ҚАҲРАМОНЛИК УЧУН БИР ДАҚИҚА» — Искра (17.15, 20.00; телефон 39-14-59).

«МАКТАБ ЁШИДАГИ БОЛАЛАР УЧУН ЎЙИН» — Қозоғистон (12 дан бошлаб ҳар соатда), ВЛКСМ 30 йиллиги (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

«АСР ШАРТНОМАСИ» — Чайка (16, 18.30, 21.00; телефон 76-06-20).

«КАТТА САЙР» — Восток (16, 18.30, 21.00; телефон 91-14-61).

«УЛЬТИМАТУМ» — Ўзбекистон ССР 25 йиллиги (тоқ соатларда).

«ТУНГИ ЎҒРИЛАР» — Москва (тоқ соатларда, сўнгги сеанс 20.45 да, телефон 33-05-01).

«ЯКШАНБАЛИК ОТА» — Дружба (жуфт соатларда).

«МАНГУЛИК АФСОНАСИ» — Дружба (тоқ соатларда).

«АСОВ ШАМОЛ» — Лисунов номли (тоқ соатларда).

«МЕН СЕНИ ЭСЛАЙМАН» — Нукус (тоқ соатларда).

5 СЕНТЯБРДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ОНА МУҲАББАТИ» —Санъат саройи (11, 13.30, 16, 18.30, 20.40 телефон 44-21-44), Чайка (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00; телефон 76-06-20).

«ҚАҲРАМОНЛИК УЧУН БИР ДАҚИҚА» — Искра (12, 14.30, 17.15, 20.00; телефон 39-14-59).

«МАКТАБ ЁШИДАГИ БОЛАЛАР УЧУН ЎЙИН» —Лисунов номли (тоқ соатларда, телефон 96-34-02).

«АСР ШАРТНОМАСИ» — Қозоғистон (12 дан бошлаб ҳар соатда).

«КАТТА САЙР» — Восток (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00; телефон 91-14-61).

«БИР-БИРИМИЗ УЧУН ЯРАТИЛГАНМИЗ» — Ўзбекистон ССР 25 йиллиги (11, 13.30, 16.30, 18.30, 21.00).

«ТУНГИ ЎҒРИЛАР» — Москва (тоқ соатларда, сўнги сеанс 20.45 да, телефон 33-05-01).

«222-РЕЙС» — Дружба (11, 14, 17, 20.00).

«ОҚ ҚОПЛОН АВЛОДИ» — Дружба (12, 15, 18, 20.30).

«МЕН СЕНИ ЭСЛАЙМАН» — Нукус (тоқ соатларда).

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Тошкентда биринчи марта «КОХ» иллюзион шоусининг хайрлашув гастроллари 19.30да.

реклама ◎◎◎ эълонлар ◎◎◎ реклама

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ ЗАЛИДА

19-28 СЕНТЯБРЬ КУНЛАРИ

МОСКВА ДАВЛАТ МУЗ УСТИДА БАЛЕТИНИНГ

ГАСТРОЛЛАРИ

Жаҳон, Европа ва Олимпиада чемпиони, СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери

Марина ЧЕРҚАСОВА

РСФСРда хизмат кўрсатган артистлар

Владимир ЛУЗИН ва Зофяр ШОКИРОВ

уч карра СССР чемпиони

Людмила БАКУНИНА

икки карра СССР чемпиони, Европа биринчилигининг бронза медали совриндори Татьяна ВОЙТЮК ва бошқалар қатнашадилар.

Постановкачи — СССР халқ артисти, СССР давлат мукофотининг лауреати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Михаил ГОДЕНКО.

Бош дирижёр — Иосиф ПИЧХАДЗЕ.

Томошалар — 19, 22, 23, 24, 25, 26 сентябрь соат 20.00 да, 20, 21, 27, 28 сентябрь соат 17.00 ва 20.00 да бошланади.

БИЛЕТЛАР «ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ ЗАЛИ ВА «ЎЗБЕККОНЦЕРТ» КАССАЛАРИДА ҲАМДА РАЙОН КАССАЛАРИДА СОТИЛМОҚДА.

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИГА
Йигирувчилар, калаваловчилар, лентачилар, тароқловчилар, тараш машиналарининг операторлари, тўқувчилар, зарядкаловчилар, ўровчилар, тўқув ва йигирув ишлаб чиқариши мастерларининг ёрдамчилари.
Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар.

КИТОБ САВДОСИ ТАШКИЛОТЛАРИГА
Касса аппаратлари ремонти бўйича механик, слесарь-сантехник, электромонтёр, сотувчи, склад мудирлари, экономист, ревизор, кассир, машинистка.

КИРОВ РАЙОНИДАГИ ЛОЙИҲА ТАШКИЛОТЛАРИГА
Катта инженер ва инженерлар: иситиш ва вентиляция, водопровод ва канализация бўйича, автоматик ва контроль-ўлчов асбоблари ҳамда сантехника қурилмаларини автоматлаштириш бўйича электриклар, электр кучланиш ускуналари бўйича, металларга ишлов бериш, механиклар, қурувчи-сметачилар; техник-электриклар.

ХИМИЯ ВА ПАХТА ЦЕЛЛЮЛОЗАСИ ТЕХНОЛОГИЯ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИГА
Етакчи конструктор, 1, 2, 3 категориядаги инженер-конструкторлар.

ҲАМЗА РАЙОНИДАГИ САВДО ТАШКИЛОТЛАРИГА
Ветеринар-врачлар:
Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитетининг «КОНСТРУКТОР» ИЛМИЙ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИГА
инженер-сантехниклар, пахта тозалаш бўйича инженер-теплотехниклар, инженер-қурувчилар, инженер-конструкторлар, техник-машинистка, электротехник.

ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ТЕПЛОВОЗ РЕМОНТ ЗАВОДИГА
маъмурий-хўжалик бўлими бошлиғи, турар-жой-коммунал хўжалиги бўлими бошлиғи, ётоқхона мудири, автопогрузчик ҳайдовчилари, аккумуляторчилар, токарлар, электр кўприкли кранларнинг машинистлари, слесарь-асбобсоз, вентиляция қурилмалари бўйича слесарь, слесарь-сантехник диспетчерлар.

СПРАВКАЛАР ВА ИШГА ЙЎЛЛАНМАЛАР ОЛИШ УЧУН ҚУЙИДАГИ АДРЕСЛАРГА МУРОЖААТ ҚИЛИНСИН:
МАРКАЗИЙ ПУНКТ — Пролетар кўчаси, 4-уй; 3-подъезд, 5-хона.
ЛЕНИН РАЙОН ПУНКТИ — Т. Шевченко кўчаси, 64-уй;
ОКТЯБРЬ РАЙОН ПУНКТИ — У. Юсупов кўчаси, 3-уй;
ЧИЛОНЗОР РАЙОН ПУНКТИ — 2-квартал, 3-уй;
ҲАМЗА РАЙОН ПУНКТИ — Ҳасанова кўчаси, 10-уй;
КУЙБИШЕВ РАЙОН ПУНКТИ — К. Маркс кўчаси, 59-уй;
КИРОВ РАЙОН ПУНКТИ — Энгельс кўчаси, 48-уй;
С. РАҲИМОВ РАЙОН ПУНКТИ — Қорасарой кўчаси, 270-уй;
А. ИКРОМОВ РАЙОН ПУНКТИ — Фарҳод кўчаси, 21-уй;
СЕРГЕЛИ РАЙОН ПУНКТИ — Спутник, 2-квартал, 68-уй;
ФРУНЗЕ РАЙОН ПУНКТИ — Ш. Руставели кўчаси, 87-уй.

«ЎЗБЕККОНЦЕРТ
«БАҲОР» КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
11 СЕНТЯБРЬ
СОАТ 19.30 да
Ленин комсомоли мукофотининг лауреати, Тожикистон ССРда хизмат кўрсатган

«ЛОЛА»

РЕСПУБЛИКА ДАВЛАТ РАҚС АНСАМБЛИ

КОНЦЕРТИ

Ансамблнинг бадиий раҳбари —СССР халқ артисти, СССР ва Рудакий номидаги мукофотларнинг лауреати ҒАФФОР ВАЛОМАТ-ЗОДА

Касса соат 14 дан очиқ.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг
8-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1986-87 ўқув йили учун қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

УЧИШ АППАРАТЛАРИНИ ЙИҒУВЧИ СЛЕСАРЬ, ПРОГРАММА БИЛАН БОШҚАРИЛАДИГАН СТАНОКЛАРНИ СОЗЛОВЧИ, ПРОГРАММА БИЛАН БОШҚАРИЛАДИГАН СТАНОКЛАР ОПЕРАТОРИ, ТОКАРЬ, ФРЕЗЕРЧИ, МЕХАНИКА-ЙИҒУВ ИШЛАРИ СЛЕСАРИ, САНОАТ УСКУНАЛАРИ РЕМОНТИ БЎЙИЧА СЛЕСАРЬ.

Ўқишга 8-10-синф ҳажмида маълумотли йигит ва қизлар қабул қилинади.

8-синф ҳажмида маълумотлилар 3 йил ўқийдилар. Ўқувчилар бепул овқат, кийим-бош ва махсус кийим билан таъминланадилар. Ўқишни тугатганлар ўрта маълумот ҳамда эгаллаган касби тўғрисида аттестат оладилар.

Ўрта маълумотлилар учун ўқиш муддати 8 ой. Ҳар ойда 65 сўмдан стипендия тўланади. Ўқишни битирганларидан сўнг диплом оладилар.

Туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт шахсан кўрсатилади.

Ҳамма ўқувчилар ишлаб чиқариш практикаси даврида ишлаб топган меҳнат ҳақларининг 50 процентини оладилар.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртини битирганлар В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига ишга юбориладилар.

Билим юртини «аъло» баҳолар билан битирганлар олий ўқув юртларига киришда имтиёзлардан фойдаланадилар.

Билим юртида спорт секциялари, бадиий ҳаваскорлик тўгараклари, фото, авиамоделчилар ва техника ижодкорлиги тўгараклари мавжуд.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, 286-формадаги медицина справкаси, ота-онасининг иш жойидан справка, турар жойидан справка, мактабдан характеристика, 3x4 см. ёки 4x5 см. ҳажмидаги 8 дона фотосурат.

Мурожаат учун адрес: 700128, Тошкент шаҳри, 128-алоқа бўлими. У. Юсупов кўчаси, Авиационний проезди. 10-уй (44, 48, 97-автобус, 10-троллейбус ва 10, 23, 27-трамвайларнинг «Марказ-13» бекати).

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ВА ПОЙТАХТ АҲОЛИСИ

ДИҚҚАТИГА!

ШАҲАР ТЕЛЕФОНЛАРИДАН ФОЙДАЛАНАР ЭКАНСИЗ, ҚУЙИДАГИ НОМЕРЛАРНИ ТЕРИШ БИЛАН МАХСУС ХИЗМАТ ТУРЛАРИГА МУРОЖААТ ЭТИШИНГИЗ МУМКИН:

01 — ўт ўчириш хизмати;
02 — милиция;
03 — тез медицина ёрдами;
04 — газ қувури авария хизмати;
005 — поездлар ҳаракати тўғрисида маълумот берувчи хизмат;
006 — самолётлар ҳаракати тўғрисида маълумот берувчи хизмат;
062 — такси чақириш хизмати,
065 — маиший хизмат,
066 — аэропортда билетлар мавжудлиги тўғрисида маълумот берувчи хизмат;
067 — главпочтамт, аҳолига газета етказиб беришни назорат қилиш хизмати;
07 —шаҳарлараро сўзлашувга буюртма бериш хизмати;
007 — шаҳарлараро телефон станциясининг справка хизмати;
08 — телефонларни ремонт қилиш марказлашган автоматлаштирилган бюроси (ЦАБР);
008 — телеграмма қабул қилиш хизмати;
09 — шаҳар телефон тармоғининг ташкилотлар телефонлари ҳақида маълумот берувчи хизмати;
009 — шаҳар телефон тармоғининг квартира телефонлари ҳақида маълумот бериш хизмати;
001 — об-ҳаво хизмати.

Телефондан фойдаланаётганда қуйидагиларни ёдда тутинг:

абонентга ўрнатилган телефон бир суткада ўртача 3 минутлик 3-4 сўзлашувга мўлжалланган;

абонентлик ҳақини ҳар ойнинг 15 числосига қадар тўлаш зарур.

15 числогача ҳақ тўланмаган тақдирда телефон узиб қўйилади, 30 числогача тўланмаган тақдирда абонемент беркитиб қўйилади.

Телефон алоқаси хизматларидан фойдаланганлик учун ҳақни алоқа бўлимларида, омонат кассаларида ёки давлат банкининг кирим кассаларида тўлаш мумкин.

Шаҳар телефон тармоғи абонентлари:

ўз вақтида ҳақ тўлашлари;
носоз телефон аппаратларини тармоққа уламасликлари;
хонадаги шаҳар телефон тармоғига қарашли телефон симини авайлаб сақлашлари;
ўзбошимчалик билан телефонларни ва бошқа қўшимча асбобларни ўрнатишга бошқа(жойга кўчиришга) йўл қўймасликлари;
бошқа абонентларнинг атайлаб тинчини бузиш мақсадида фойдаланишга йўл қўймасликлари, қўш телефондан фойдаланган пайтда бошқа абонентнинг телефондан нормал фойдаланишини атайлаб мушкуллаштириб қўймасликлари лозим.

Тошкент шаҳар телефон тармоғига телефондан фойдаланишда юз берган ўзгаришлар (абонентнинг кўчиб кетганлиги, телефон учун жавобгар бўлган янги шахс ажратилганлиги) ҳақида бир ой муддат ичида хабар қилишлари зарур.

Давлат манфаатларига ёхуд жамоат тартибига қарама-қарши мақсадларда телефондан фойдаланиш ман қилинади. Абонент бу шартларга риоя қилмаган тақдирда Тошкент шаҳар телефон тармоғи телефондан фойдаланишни тўхтатиш ёки абонементни беркитиб қўйиши мумкин.

Ўзбошимчалик билан телефон ўрнатиш (бошқа жойга кўчириш) ёки аппаратини ҳаракатдаги телефон ёки таксофон линиясига улаш ҳолларида шаҳар телефон тармоғи ўрнатилган телефонни узиб қўяди ва мазкур шахсдан телефон ўрнатиш ва абонемент ҳақини ундириб олади.

Телефонлар ишидаги носозликларни бартараф этиш масалалари билан телефонларни ремонт қилиш марказлаштирилган бюроси (ЦАБР) шуғулланади.

Агар Сизнинг телефонингиз ишламай қолган бўлса, бошқа телефондан ЦАБРга заявка бериш лозим. Бунинг учун 08 рақамини териб, узлуксиз гудок эшитилгач, бузилган телефон номерини териш лозим. Заявкаларни операторлар билан бир қаторда электрон ҳисоблаш машиналари (ЭҲМ) ҳам қабул қилаверади.

Оператор жавоб қилганда телефоннинг шикастланиш белгиларини қисқача баён қилинг. Мабодо «Сизга ЭҲМ хизмат кўрсатади» деган жумлани эшитсангиз, демак, телефонни текшириш автоматик тарзда бажарилади ва сизга бузилиш характерини баён қилишга ҳожат қолмайди. Шикастланиш даражасига ҳамда заявка берилган вақтга кўра автомат-жавоб берилади.

Ёдингизда бўлсин, ЭҲМ жавобни қайтармайди, шу туфайли диққат билан эшитишингизни сўраймиз.

Сизнинг телефонингиз ишлаб турса-ю, лекин бошқа АТСлар билан боғлана олмасангиз, ЦАБРнинг справка хизматига мурожаат қилишингиз мумкин.

Бунинг учун 08 рақамини терасиз ва узлуксиз гудок эшитилгач 8 рақамини терасиз.

Сохта шикастланишлар аниқланишининг олдини олиш мақсадида телефон аппаратларини тармоқдан узиб қўймасликларингизни илтимос қиламиз.

Агарда Сизни ремонт қилиш муддатлари ва иш сифати қониқтирмаса, Сизнинг телефонингизга хизмат кўрсатадиган станцияга бевосита мурожаат этишингиз мумкин. Қабул вақти: сешанба, жума кунлари соат 9.00 дан 11.00 гача.

ТЕЛЕФОН ЎРНАТИШ МАСАЛАЛАРИ ЮЗАСИДАН СИЗ ҚУЙИДАГИЛАРНИ БИЛИШИНГИЗ ШАРТ:

телефон ўрнатиш истагида бўлган шахслар телефон алоқа узелига ёзма ариза топширадилар. Квартираларга телефон ўрнатиш тўғрисидаги аризалар ариза берувчи шахснинг мазкур адресда доимий пропискаси бўлган тақдирдагина учётга олинади:

янги яшаш жойига кўчиб ўтишда, шунингдек оила аъзолари бошқа-бошқа уй олган ҳолларда шаҳар телефон тармоғи доирасида шу квартирада пропискада турувчи барча гражданлар телефон ўрнатиш тўғрисидаги аризани кейинги яшаш жойига ўтказишга ҳақлидирлар.

Аризалар навбат тартибида мазкур телефон станциясининг хизмат кўрсатиш райони бўйича амалга оширилади.

Абонент телефонлаштирилган квартирадан кўчадиган бўлиб қолса, алоқа корхонаси унга кейинги яшаш жойида имтиёзли тариф бўйича ҳақ тўлаш йўли билан телефон ўрнатишга асос бўла оладиган справка беради.

Квартирадаги ўрнатилган телефон шу квартирада қолаётган оила аъзоларидан бирининг аризасига кўра фойдаланишга қолдирилиши мумкин. Янги адрес бўйича собиқ абонентнинг аризаси навбат тартибида қондирилади.

Квартиралар алмаштирилган тақдирда кўчиш пайтига келиб оила телефонлаштирилган коммунал типдаги квартирада яшаган бўлса ёки СССР Алоқа министрлиги телефон тармоғининг абоненти бўлса, шаҳар телефон тармоғи айрим квартираларда ўрнатилган телефонларни қайта номлайди.

Квартира алмашинувн телефонларни қайта расмийлаштиришга ҳуқуқ бермайди.

Аҳолининг телефон алоқасига бўлган эҳтиёжини бир мунча тўлароқ қондириш мақсадида шахсий фойдаланиш учун телефонлар ўрнатиш қўшалоқ схемада амалга оширилиши ҳам мумкин. Айнан шу мақсадда илгари ўрнатилган шахсий телефонлар ҳам АТСда бўш номерлар мавжуд бўлган ҳолда қўшалоқ схема бўйича ишлашга ўтказилиши мумкин.

Янги телефон станциялари ишга туширилиши муносабати билан телефонларнинг номерини ўзгартириш, қўшалоқ схема бўйича телефон ўрнатиш абонентнинг розилигисиз ҳам амалга оширилиши мумкин.

Телефонларни ўрнатиш, қайта расмийлаштириш масалалари юзасидан телефон алоқа узелларининг абонентлик бўлимларига мурожаат қилиш зарур.

ИШ ТАРТИБИ: ҳар куни (чоршанба ва якшанбадан ташқари) соат 8.00 дан 19.00 гача, шанба куни соат 9.00 дан 16.00 гача.

Ҳамза район телефон алоқа узели таркибига 21/24, 32/33, 34/35, 39, 55, 56-АТСлар киради.

АДРЕС: Тошкент шаҳри, Киров райони, Софийский проспекти, 2-уй.
Справкалар учун телефон:
бошлиқ — 35-04-25;
бош инженер — 35-09-10;
абонентлик бўлими — 34-95-20, 34-95-50.

Чилонзор район телефон алоқа узели таркибига 74, 75, 76, 77, 78, 58, 53-АТСлар киради.

АДРЕС: Тошкент шаҳри, Чилонзор массиви, 3-квартал, 46-уй.
Справкалар учун телефон:
бошлиқ — 77-04-25;
бош инженер — 77-09-10;
абонентлик бўлими — 77-10-13.

С. Раҳимов район телефон алоқа узелининг таркибига 29, 41, 42, 44, 45, 47, 48-АТСлар киради.

АДРЕС: Тошкент шаҳри, 2/4-Қорақамиш массиви, Ўрозбоев кўчаси, 21-уй.
Справкалар учун телефон:
бошлиқ — 29-04-25;
бош инженер — 29-09-10;
абонентлик бўлими — 29-89-39.

Ленин район телефон алоқа узелининг таркибига 90, 91, 96-АТСлар киради.

АДРЕС: Тошкент шаҳри, Манжара кўчаси, 6-уй.
Справкалар учун телефон:
бошлиқ — 91-04-25;
бош инженер — 91-09-10;
абонентлик бўлими — 91-68-50.

Куйбишев район телефон алоқа узелининг таркибига 62, 64, 67-АТСлар киради.

АДРЕС: Тошкент шаҳри, Тюльпановский проезди, 1-уй.
Справкалар учун телефон:
бошлиқ — 67-04-25;
бош инженер — 67-09-10;
абонентлик бўлими — 67-69-94, 67-69-95.

Алоқа узелларида қабул вақти:
бошлиқ — душанба куни соат 15.30 дан 19.00 гача; пайшанба куни соат 9.00 дан 13.00 гача;
бош инженер — душанба куни соат 9.30 дан 12.00 гача, шанба куни — соат 10.00 дан 13.00 гача;
цех бошлиғи — сешанба куни соат 9.00 дан 10.00 гача; 16.00 дан 18.00 гача; жума куни 11.00 дан 13.00 гача; 17.00 дан 19.00 гача.

ЁДИНГИЗДА БЎЛСИН! Алоқа сифати кўпинча телефон аппаратининг соз-носозлигига боғлиқ бўлади. Уларни ремонт қилиш масалалари юзасидан телефон аппаратларини ремонт қилиш устахоналарига мурожаат қилиш зарур:

Манжара кўчаси, 6-уй. Телефон: 91-68-88;
Чилонзор кўчаси, 3-квартал, 46-уй. Телефон: 77-76-34;
Ўрозбоев кўчаси, 21-уй. Телефон: 29-56-97;
Софийский проспекти, 2-уй. Телефон: 34-12-32;
Тюльпановский проезди, 1-уй. Телефон: 67-12-55.

Устахоналар танаффуссиз соат 8 дан 20.00 гача, шанба куни эса соат 9 дан 16.00 гача ишлайди.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ БОШ БОШҚАРМАСИ.

Меҳнат Қизил Байроқ орденли М. Қориёқубов номидаги ўзбек давлат концерт-филармония бирлашмаси

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
5—6 СЕНТЯБРЬ
СОАТ 20.00 ДА

Бутуниттифоқ профессионал бадиий коллективлар кўрик конкурсининг дипломанти, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати

«ЛАЗГИ» ВОКАЛ-ХОРЕОГРАФИК АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар:

Ортиқ ОТАЖОНОВ,

Гулсара ЁҚУБОВА,

Феруза СОЛИҲОВА

СОЛИСТЛАР:

Карфагенда бўлиб ўтган VIII Жаҳон фестивалининг лауреати

Мавлуда ОЙНАҚУЛОВА

Программани —Маъмура АБДУРАҲМОНОВА олиб боради.

«ЛАЗГИ» ансамблининг бадиий раҳбари —Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, СССР давлат мукофотининг лауреати Равшаной ШАРИПОВА.

Билетлар соат 14.00 дан Халқлар дўстлиги саройи кассасида сотилмоқда.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

Тошкент шаҳар Чилонзор районидаги 128-ўрта мактаб томонидан Пўлатов Дилшот Мирҳамидович номига берилган 738715 номерли йўқолган ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ
(«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва совет қурилиши — 32-55-37, 32-53-83; саноат ва қурилиш — 32-57-84; шаҳар хўжалиги ва транспорт — 32-55-39; фан ва маданият — 32-53-10; ахборот ва спорт — 33-28-95, 32-55-32; хатлар — 33-29-70; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; эълонлар бўлими — 33-81-42.

Р— 08339. Газета якшанбадан ташқари ҳар куни, бир йилда 300 марта чиқади. Тиражи — 50.381. Б — 2076. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.